№ 173

...оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

(6661) | 1951 онсй августын 31, пятница | Сэн 20 мүнгэн

Агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилгые СССР дотор үнгэргэхэ тухай

Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй пленумэй

РЕЗОЛЮЦИ

Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй пленум болбол агууехэ табан гүрэнэй—США-гэй, Англиин, Францийн, Хитадай ба СССР-эй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгые нэгэн һаналаар дэмжэнэ.

Бүхы оронуудай эб найрамдалда дуратай арадуудай дура зориг ба хүсэлэнгые харуулһан энэ Хандалга хадаа бата бэхи, удаан сагай эб найрамдал хүсэһэн, арадуудай хоорондохи эб найрамдалай ба хани барисаанай үнэн зүб хэрэгые эсэстээ хүрэтэр аршалан хамгаалхаар бэлэн байгаа советскэ хүнүүдэй халуун һайшаалаар угтагдаа.

Шэнэ дайнай дэбэржэ байгаа аюул хадаа эб найрамдал хамгаалхын түлөө эрид тэмсэлдэ бүхы оронуудай арадуудые улам үргэн олоорнь жагсаажа байна. Дэлхэйн бүхы оронууд дотор Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада 450 миллион шахуу хүнэй гар табиһан ушар хадаа дай болюулха ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай хэрэгые аршалан хамгаалха гэһэн арадуудай хэлбэришэгүй дура хүсэл тухай гэршэлнэ.

Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй пленум агууехэ гүрэнүүдэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилга Советскэ Союз дотор 1951 оной сентябрьда эхилхые шухалада тоолоно, энэ Хандалгада гараа табихыень бүхы советскэ хүнүүдые уряална.

Бүхы советскэ хүнүүд энэ уряае дэмжэхэ, тиин Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэри доро арадуудай эб найрамдалай ба аюулгүй байдалай хэрэгые бүхы хүсөөрөө аршалан хамгаалхаар бэлэн байһанаа үшөө дахин баталха, эб найрамдалай агууехэ туг баригша нүхэр Сталинда хизааргүй үнэн байдагаа дахин харуулха байха гэжэ эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитет батаар найдана.

ЭБ НАЙРАМДАЛ ХАМГААЛХА СОВЕТСКЭ КОМИТЕТ.

Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй ХАНДАЛГА

Дэлхэйн дайнай аюул үүдхэхэ шалтагаанууд тухай һанал бодолойнь ямаршье һаа, бүхы дэлхэйн олон миллион хүнүүдэй эрмэлзэлгэдэ харюусан;

Эб найрамдал бэхижүүлхын ба уласхоорондын аюулгүй байдал хангахын түлөө,

Агууехэ табан гүрэнэй—Америкын Холбоото Штадуудай, Советскэ Союзай, Хитадай Арадай Республикын, Великобританиин ба Францийн хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулхые эринэбди.

Эб найрамдалай Пакт баталха зорилготой уулзалгаһаа агууехэ гүрэнүүдэй али нэгэнэйнь правительствын арсаһан ябадалые тус правительствын агрессивнэ һанаашалгануудай гэршэ мүн гэжэ харахабди.

Бүхы гүрэнүүдтэ нээгдэһэн, Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай эрилтэ дэмжэхыень эб найрамдалда дуратай бүхы оронуудые уряалнабди.

Энэ Хандалгада гараа табинабди, эб найрамдал бэхижүүлхые эрмэлзэдэг үнэн бодолто бүхы хүнүүдые ба бүхы организацинуудые энээндэ гараа табихыень уряалнабди.

Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитет:

Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй түрүүлэгшэ: **Н. С. Тихонов,** СССР-эй советскэ уранзохёолшодой Союзай генеральна секретарь **А. А. Фадеев,** ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ **В. В. Кузнецов,** уранзохёолшо **И. Г. Эренбург,** СССР-эй наукануудай Академиин президент **А. Н. Несмеянов,** ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь **Н. А. Михайлов,** уранзохёолшо **М. А. Шолохов,** академик **Б. Д. Греков,** советскэ эхэнэрнүүдэй Антифашистска комитедэй түрүүлэгшэ **Н. В. Попова,** кинорежиссер **С. А. Герасимов,** уранзохёолшо **К. М. Симонов,** медицинскэ наукануудай доктор **И. К. Ахунбаев,** (Киргизскэ ССР), уранзохёолшо **А. А. Сурков,** Магнитогорско заводой булад хайлуулагша **В. А. Захаров,** композитор **Д. Д. Шостакович,** ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь **Т. И. Ершова,** Крутицка ба Коломенско митрополит **Николай,** уранзохёолшо **С. Вургун** (Азербайджанска ССР), СССР-эй архитектурын Академиин президент **А. Г. Мордвинов,** «Красный Октябрь» гэжэ Сталинградска заводой түмэршэ дархан **А. Я. Белоусов,** Литовско ССР-эй наукануудай Академиин президент **Ю. Ю. Матулис,** уранзохёолшо **А. Е. Корнейчук,** металлургическа промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай ЦК-гэй түрүүлэгшэ **П. Д. Ефанов,** В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын наукануудай Бүхэсоюзна Академиин президент **Т. Д. Лысенко,** советскэ композиторнуудай Союзай генеральна секретарь **Т. Н. Хренников,** кинорежиссер **В. И. Пудовкин,** РСФСР-эй педагогическа наукануудай Академиин президент **И. А. Каиров,** уранзохёолшо **В. Л. Василевская,** академик **В. В. Виноградов,** Советскэ Союзай Герой **А. П. Маресьев,** «Парижская коммуна» фабрикын бригадир **Л. Г. Корабельникова** (Москва), СССР-эй арадай артист **Ю. А. Завадский,** СССР-эй медицинскэ наукануудай Академиин президент **Н. Н. Аничков,** уранзохёолшо **А. С. Исаакян,** (Армянска ССР), РСФСР-эй гэгээрэлэй Министрын орлогшо **Л. В. Дубровина,** «Красный выборжец» гэжэ Ленинградска заводой разметчик **Г. М. Дубинин,** уранзохёолшо **Якуб Колас** (Белорусска ССР), Сталиний нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ **Г. П. Литовченко** (Украинска ССР), композитор **Д. Б. Кабалевский,** СССР-эй спортын габьяата мастер **М. Г. Исакова,** уранзохёолшо **П. Г. Тычина** (Украинска ССР), академик **Е. А. Чудаков,** куклнуудай Центральна театрын уранһайханай хүтэлбэрилэгшэ **С. В. Образцов,** уранзохёолшо **Б. М. Кербабаев** (Туркменскэ ССР), Грузинска ССР-эй наукануудай Академиин президент **Н. И. Мусхелишвили,** ВЦСПС-эй секретарь **К. С. Кузнецова,** Туркменскэ ССР-эй наукануудай Академиин үнэнтэ гэшүүн **Г. Непесов,** уранзохёолшо **С. М. Муканов** (Казахска ССР), «Правда» газетын главна редактор **Л. Ф. Ильичев,** Узбекскэ ССР-эй арадай артистка **С. А. Ишантураева,** уранзохёолшо **Н. Е. Зарьян** (Армянска ССР), советскэ залуушуулай Антифашистска комитедэй түрүүлэгшэ **В. И. Кочемасов,** уранзохёолшо **Л. М. Леонов,** Армянска ССР-эй наукануудай Академиин президент **В. А. Амбарцумян,** ниитын наукануудай Академиин директорэй орлогшо **З. Н. Гагарина,** академик **Н. С. Державин,** Уралмаш заводой инженер-конструктор **И. А. Голованов,** Карело-Финскэ ССР-эй габьяата артистка **Д. К. Карпова,** уранзохёолшо **М. О. Ауэзов** (Казахска ССР), тракторна бригадын бригадир **П. Н. Ангелина** (Украинска ССР-эй Старо-Бешевскэ МТС), академик **К. М. Быков,** профессор **И. Е. Глущенко,** Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой звеньевой **Б. Багирова** (Азербайджанска ССР), СССР-эй арадай артистка **Л. П. Александровская** (Белорусска ССР), Таджикска ССР-эй габьяата врач **И. Я. Бабахаджаев,** уранзохёолшо **К. А. Федин,** СССР-эй Славянска комитедэй түрүүлэгшэ **А. С. Гундоров,** журналист **Д. И. Заславский,** Центральна туберкулезно институдай директор **З. А. Лебедева,** СССР-эй арадай артистка **К. Байсеитова** (Казахска ССР), В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын наукануудай Бүхэсоюзна Академиин үнэнтэ гэшүүн **Н. А. Димо,** «Красное Сормово» заводой слесарь **М. А. Ботов,** уранзохёолшо **М. А. Ибрагимов** (Азербайджанска ССР), Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй харюусалгата секретарь **М. И. Котов,** уранзохёолшо **Г. Н. Леонидзе** (Грузинска ССР), Тула депогой машинист **Д. А. Коробков,** бүхы Грузиин патриарх **Каллистрат,** уранзохёолшо **А. Т. Венцлова** (Литовско ССР), бүхы армянинуудай католикос, верховно патриарх **Георг VI,** Ивановска ехэ мануфактурын хүдэлмэрилэгшэ **Н. К. Ярыгина,** СССР-эй нүүрһэнэй промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай ЦК-гэй секретарь **П. И. Шелахин,** Сталинградска областиин Таловска МТС-эй тракторна бригадын бригадир **Е. А. Якунина,** Азербайджанска ССР-эй наукануудай Академиин үнэнтэ гэшүүн **М. А. Топчибашев,** евангелистско-лютеранска һүмын архиепископ **Турс Густав** (Латвийска ССР), багша **Л. Т. Космодемьянская,** кинорежиссер **Г. В. Александров,** СССР-эй арадай артист **Н. К. Черкасов,** «Пионерская правдын» редактор **З. П. Туманова,** Украинска ССР-эй наукануудай Академиин президент **А. В. Палладин,** драматург **А. М. Якобсон** (Эстонско ССР), СССР-эй арадай артист **Э. Я. Смильгис** (Латвийска ССР), Кировскэ областиин «Красный Октябрь» колхозой түрүүлэгшэ **П. А. Прозоров,** «Калибр» гэжэ Московско заводой мастер **Н. А. Российский,** медицинскэ наукануудай доктор профессор **Е. Н. Хохол** (Украинска ССР), академик **А. И. Опарин,** уранзохёолшо **Максим Танк** (Белорусска ССР), кинорежиссер **М. Э. Чиаурели,** «Мосжилстрой» трестын шулуушан **Ф. Д. Шавлюгин,** СССР-эй арадай артист **А. А. Хорава** (Грузинска ССР), уранзохёолшо **А. О. Саксе** (Латвийска ССР), Узбекскэ ССР-эй наукануудай Академиин президент **Т. А. Сарымсаков,** Московско камвольно комбинадай мастер **А. С. Чутких,** уранзохёолшо **М. Турсун-Заде** (Таджикска ССР), академик **Е. В. Тарле,** Латвийска ССР-эй наукануудай Академиин президент **Я. В. Пейве,** Дунда Азиин ба Казахстанай мусульманинуудай духовно управлениин түрүүлэгшэ, муфтий **Ишан Бабахан Ибн Абдул Меджидхан,** уранзохёолшо **Г. Сыдыкбеков** (Киргизскэ ССР). Центросоюзай правлениин гэшүүн **М. И. Гореловская.**

...ЖАЛАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ МЕТОД

...зургаан жэлэй саада тээ ...орон дотор стахановска хү... бии болоһон байна. Донец...нүүдай гаргаһан алдарта ... бүхы орон соомнай, арадай ... бүхы һалбаринуудта дэл... байха юм.

...рысөөн хадаа олон миллион ... ниитын эгээл ехэ эдэбхи ... үндэһэ һуури дээрэ со... байгуулгын коммунисти... метод мүн»,—гэжэ нүхэр ...һургана. Стахановска хү... болбол социалистическэ ... шэнэ, дээдэ шатань ... Мүнөө үеын энэ гайхам... хүдэлөөе большевигүүдэй ...хидхэн зоригжуулаа.

...р Сталин болбол стахано... нэгэдэхи Бүхэсоюзна ... дээрэ хэлэһэн түүхэтэ үгэ ... стахановска хүдэлөөнэй ... удхашанарые харуулаа ...

...алистическэ мүрысөөн бол... советскэ гүрэнэй хүг... түгэлдэр хүсэн болодог ... Социалистическэ мүры... стахановска хүдэлөөнэй ... жэгдэрһэнэй ашаар со... арад дайнай урда тээ... сталинска табанжэлнүүдэй ...дайнгаа ажахые хүгжөө... ажалшадай материальна тэ... байдал улам һайжаруулха ... гайхамшаг амжалта... түйлаа һэн. Эсэгэ ороноо ...гын Агууехэ дайнай жэл... фронтдоо туһаламжа үзүүл...түлөө социалистическэ мүры... үргэнөөр дэлгэрээ һэн.

... хойтохи жэлнүүдтэ ста... хүдэлөөн шэнэ, бүри ... шатада дэбжээ. Социалисти... мүрысөөн бүгэдэарадай бо... социалистическэ мүры... хүдэлмэришэд ба албахааг... гаран процент, олон ... колхозно таряашад ха... Арадаймнай ажахын ... һалбаринуудта социалисти... мүрысөөн улам үргэнөөр ..., стахановецуудай тоо бүри олошорно.

...мышленность ба транспорт ... ажаллажа байгаа олон ... стахановецууд үйлэдбэ... шэнэ резервнүүдые шэнжэ..., стахановска ажалай ...ые үндэр бүтээсэ түйлаха ... методүүдээр баяжуулна. ... Чутких, Лидия Кора...кова, Фёдор Ковалёв гэг... ба үйлэдбэриин бусад олон ...нуудай үүсхэлнүүд бүхы ...най үргэнөөр дэлгэрэн... үные операци бүхэндэ ...уулха гэһэн патриотическа ... һүүлэй үедэ бии болон... Предприятиингаа дотоодын ...дые улам ехээр хэрэглэ...түлөө тэмсэлэй энэ шэнэ фор... «Буревестник» гэжэ москов...алай фабрикын стахановецууд Мария Левченко ба Григо...янов гэгшэд үүсхэһэн бай... стахановецуудай үнэтэ ... ороноймнай олон пред...нүүд халуунаар дэмжэһэн юм.

...новска хүдэлөөн хадаа ...колхозно деревнидэ угаа үргэ... дэлгэрэнхэй. Тарилгын бүхы ...аа үндэр ургаса абахын тү... тракторна бригадаараа, ...нова агрегадаараа коллек... стахановска методээр хүдэл... түлөө мүрысөөн колхоз...нидэ улам үргэдэнэ. Эр...арай тракторна бригада... газартаряалангай үндэр ... түйладаг МТС-үүд орон ... мүнөө олон бии болонхой. ...мунизмын агууехэ барилга... захилнуудые дүүргэхын ... социалистическэ мүрысөөн ...үсэтэйгөөр дэлгэрбэ. Асари ...роэлектростанцинуудай ба ...нуудай барилгада өөрынгөө ... оруулха, агууехэ барилга... захилнуудые болзорһоонь ... дүүргэхэ хэрэгые советскэ ... өөрынгөө патриотическа уялга гэжэ тоолоно.

Манай республикын предприятинуудта ба колхозуудта социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Республикын предприятинууд, колхозууд социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлһэнэй ашаар үйлэдбэриин ехэ амжалтануудые түйлана. Жэшээлхэдэ, Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой коллектив энэ жэлэйнгээ 7 һарын түсэбые үлүүлэн дүүргээд, хоёрдохи кварталай хүдэлмэриин дүнгүүдээр СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн байна. Улан-Удын мяха-консервын комбинадай коллектив жэлэйнгээ түсэбые декабриин 21 болотор дүүргэхэ гэһэн уялга абаад, тэрэнээ бодото дээрэнь бэелүүлжэ байна. Энэ жэлэйнгээ 7 һарын түсэбые тус комбинат үлүүлэн дүүргээ. Мүн сэмбын фабрикын, мелькомбинадай болон бусад олон предприятинуудай коллективүүд, республикын олон колхозууд ба МТС-үүд социалистическэ мүрысөөндэ оролсон абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Мүнөө манай республикын ажалшад Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 34-дэхи ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлнэ. Гансахан городоймнай предприятинуудта 20 мянга үлүүтэй хүдэлмэришэд мүрысэнэ, тэдэнэй мянга гараниинь жэлэйнгээ түсэб дүүргэнхэй. Паровозо-вагонно заводой строгальщик-олонстаночник, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Евгений Григорьевич Курочкин илангаяа ехэ амжалтануудые түйлаа. Энэ жэлдэ нүхэр Курочкин 28 һарын нормо дүүргээ. Мяха-консервын комбинадай стахановецууд нүхэд Цыдымпилова ба Ипатьева, сэмбын фабрикын хүдэлмэришэ нүхэр Пименова гэгшэд 13—18 һарын нормо дүүргэнхэй. Иимэ жэшээнүүд олон.

Социалистическэ мүрысөөнэй, стахановска хүдэлөөнэй үргэнөөр дэлгэрһэн ябадал советскэ хүнүүдэй патриотизмые, Ленин—Сталинай агууехэ идеянүүдтэ тэдэнэй үнэн сэхэ байдагые эли тодоор гэршэлнэ.

Манай орон дотор дэлгэрһэн стахановска хүдэлөөнэй тон баян дүй дүршэл уласхоорондын угаа ехэ удхашанартай юм. Энэ дүй дүршэлые арадай демократиин оронуудай ажалшад шудалан, үргэнөөр хэрэглэнэ.

Стахановска хүдэлөөн болбол социализмһаа коммунизмда орохо условинуудые бэлэдхэдэг, ухаан бодолой ба физическэ ажалай хоорондохи илгаае эсэслэн усадхаха условинуудые бии болгодог. Большевигүүдэй партиин угаа ехэ эмхидхэлэй хүдэлмэри хэһэнэй ашаар хүдэлмэришэн ангиин, бүхы ажалшадай культурно-техническэ хэмжээн тон ехээр ургаа. Стахановска хүдэлөөн болбол коммунизмын материально-техническэ база байгуулха хэрэгые улам түргэдхэнэ. Стахановска хүдэлөөнэй ашаар, ажалай бүтээсэ хэлбэришэгүйгөөр ургадаг байна.

Советскэ хүнүүдэй творческо үүсхэл эдэбхи барагдашагүй ехэ. Промышленностиин ба хүдөө ажахын новаторнуудай түрүү дүй дүршэлые гүнзэгыгөөр шудалха ба дэлгэрүүлхэ гээшэ угаа ехэ удхашанартай зорилго болоно. Партийна организацинууд болбол олониитэ зоной зохёон байгуулхы үүсхэлые, бүхы шэнэ, түрүү юумые али болохоор дэмжэхэ ба хүгжөөхэ уялгатай.

Социалистическэ мүрысөөн, тэрэнэй дээдэ шата — стахановска хүдэлөөн болбол манай ороной урагшаа, коммунизм тээшэ дабшалтые түргэдхэдэг түгэлдэр хүсэн мүн. Социалистическэ мүрысөөе, стахановска хүдэлөөе улам үргэнөөр дэлгэрүүлэе!

Августын түсэб үлүүлэн дүүргэгдэбэ

...Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэ... Улан-Удын мяха-консервын комбинадай коллектив август... түсэбые энэ оной августын 28-да 100,3 процент дүүргэбэ. ...миллион түхэригэй продукци түсэбһөө гадуур бүтээн гаргаа. ...шье, мал үүсэлэлгын цех 3400 центнер мяха, колбасна цех 890 ... консервэ түсэбһөө гадуур үйлэдбэрилөөд, социалистическэ ...ндэ түрүүлжэ ябана.

А. Шестаков.

Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй пленум

Агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилгын кампаниие СССР дотор үнгэргэлгэдэ зорюулагдан, эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй пленум августын 28-да Москвада болоо.

Агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилгын кампаниие СССР дотор үнгэргэхэ тухай эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй түрүүлэгшын орлогшо **И. Эренбург** мэдээсэл хэбэ.

—Энэ жэлэй эхиндэ,—гэжэ тэрэ хэлэнэ,—Эб найрамдал хамгаалха Бүхэдэлхэйн Совет болбол хүн түрэлтэнэй түүхэдэ шиидхэхы үүргэ дүүргэжэ шадаха документдэ—Эб найрамдалай Пакт баталуулхые эриһэн эрилтэдэ гар табихыень уряалжа, үнэн бодолто бүхы хүнүүдтэ хандаһан байгаа. Хэдэн зуун миллион хүнүүдэй гараа табиһан ба үшөө хэдэн зуун миллион хүнүүдэй үглөөдэр гар табиха тус хандалга хадаа дай хүсэдэггүй бүхы хүнүүдтэ зохистой байна.

Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитет Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведтэй һаналаа нэгэдэнэ. Эб найрамдалай Пакт баталхые эридэг Хандалгада гар табиха гэһэн уряае советскэ граждaнинууд халуунаар дэмжэнэ.

«Эб найрамдал сахилгын хэрэгые арадуудай гартаа абажа, тэрээниие эсэстэнь хүрэтэр аршалан хамгаалаа һаань, амгалан тайбан байдал сахигдаха ба батадхагдаха» гэһэн агууехэ Сталинай түүхэтэ үгэнүүд бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал мандуулхын түлөө тэмсэлдэ олон миллион хүнүүдэй тугынь болоо.

Металлургическа промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай ЦК-гэй түрүүлэгшэ **П. Ефановта** үгэ үгтэбэ.

—Советскэ арад,—гэжэ тэрэ хэлэнэ,—эб найрамдал сахихые ехэтэ хүсэнэ. Коммунизмын агууехэ барилганууд, Советскэ Союзай бүхы городуудта эрхилэгдэжэ байгаа гэр байрын барилгын угаа ехэ далайса, хэрэглэлэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилгын таһалгаряагүй ургалга, арадай гэгээрэлэй, элүүрые хамгаалгын хэрэгтэ, ажана тэниглэн байдалай ниитэ дэбжэлтэдэ зорюулан гүрэнэй зүгһөө мүнгэ зөөри ехээр үгэлгэ хадаа эб найрамдал аршалан хамгаалха гэжэ советскэ хүнүүдэй эрмэлзэдэгые гэршэлнэ.

Энэ Хандалгада гар табилгын кампани хадаа Советскэ Союзай хүсэ шадалые улам шангадхалгада, ажалай бүри ехэ баатаршалгануудые гаргаха ябадалда манай ороной ажалша хүн бүхэниие элсүүлэн жагсааха байна гэжэ нүхэр Ефанов профессиональна союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Соведэй нэрэһээ мэдүүлбэ.

Уранзохёолшо **М. Шолохов** трибуна дээрэ гараба. Кореяын ямаршье хориггүй эхэнэрнүүд ба ухибүүдые англо-американска агрессорнуудэй зүгһөө хэрзэгы шэрүүн ба зэрлигээр зобоожо байһан ябадалда, тосхонууд ба городуудые бүдүүлиг муухайгаар бомбодолгодо, амгалан хүн зониие олоор хюдалгада эсэс табиха гэһэн дэлхэйн арадуудай шиидэбэри тухай нүхэр Шолохов хэлээ.

Ородой агууехэ наукын прогрессивнэ ёһо заншалнууд тухайда, хүн түрэлтэнэй хүгжэн бадаралгада ба зол жаргалай хэрэгтэ өөһэдынгөө бүхы эрдэм болон хүсые үгэхэ гэжэ советскэ эрдэмтэдэй зориһон тухайда академик **К. Быков** хэлэбэ.

—Советскэ наука болбол,—гэжэ тэрэ мэдүүлнэ,—эб найрамдалай, прогрессэй ба һалбаран бадаралгын хэрэгтэ алба хэнэ. Тиимэл ушарһаа, бидэ, советскэ эрдэмтэд дайнда эрид эсэргүүсэн тэмсэнэбди, Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилга СССР дотор үнгэргэхэ гэһэн дурадхалые бүримүһэн дэмжэнэбди.

—Кореядэхи хорото муухай дайе Нэгэдэмэл Нацануудай Организацидахи американска олонхиин һайшааһыень арадууд хаража байна. Кореядэ эб найрамдал тогтоохые агрессорнуудэй хүсэдэггүйень арадууд хаража байна, — гэжэ уранзохёолшо **К. Федин** хэлэбэ.

Кировскэ областиин «Красный Октябрь» колхозой түрүүлэгшэ, Социалистическэ Ажалай Герой **П. Прозоров** иигэжэ хэлээ:

—Баян ургасаяа хуряажа дүүргээд, холын колхозһоо тус пленумдэ ерээб. Энэ жэлэйнгээ ургасые бидэнэр эб найрамдалай ургаса гэжэ нэрлэнхэйбди. Юундэб гэбэл, бидэнэр эб найрамдал хүсэнэбди. Эб найрамдалай тулада хүдэлмэрилнэбди, бидэндэ мүнөө эгээн шухала юумэн юуб гэбэл—эб найрамдал болоно.

Бидэндэ удаан сагай, бата бэхи эб найрамдал хэрэгтэй гэжэ эдэнэй нэрэһээ мэдүүлхые манай колхознигууд намда даалгаһан байна. Эдэнэр хадаа Кореядэхи дайе дары зогсоохо ба тэндэһээ американска сэрэгүүдые гаргаха эрилтэ табина, эдэнэр агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт дары баталуулхые эринэ.

Украинска арад агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Хандалгада нэгэн һаналаар гар табиха, тиин эб найрамдал хүсэдэг өөрынгөө бата хэлбэришэгүй дура зоригые харуулха байна гэжэ медицинскэ наукануудай доктор **Е. Хохол** мэдүүлбэ.

—Үнэн бодолтой хүнүүд өөрынгөө хүсэндэ, эб найрамдалай агууехэ хэрэгэй үнэн зүбтэ бүри ехээр үнэншэн этигэжэ байна,—гэжэ митрополит **Николай** хэлэнэ. —Дуугай байбал—үнэн-бэшэ, удаарбал—аюултай, юушье хээгүй һаа — гэмтэ ябадал болохо гэжэ эдэ хүнүүд мэдэнэ. Эб найрамдал сахилгын хэрэгые арадуудай гартаа абажа, тэрээниие эсэстэнь хүрэтэр аршалан хамгаалаа һаань, амгалан тайбан байдал сахигдаха ба батадхагдаха гэжэ Иосиф Виссарионович Сталинай хэлэһэн

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта).

Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй пленум

Түгэсхэл

үгэнь эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэдые зоригжуулна. Эб найрамдалай туг баригша агууехэ Сталинай эдэ сэсэн үгэнүүд бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэндэ этигэл найдабарииг, барагдашагүй сог залиин, эршэ хүсэнэй ба өөрын хэрэгэй илаха байһанда этигэлэй эшэ үндэһэн болоно.

Амгалан байдалай түлөө, хүн түрэлтэнэй ерээдүйн түлөө байлдаан илаха ёһотой. Сүлөөдэ дуратай бүхы арадуудай дура зориг нимэ байна.

Уранзохёолшо **Максим Танк** үгэ хэлээ. Амгалан байдалай дайсад—англо-американска империалистнууд дайнай шэнэ дүлэ шатаахын тула реакциин бүхы хара хүсэнүүдые элсүүлнэ. Дайнай дүлэн бүхы дэлхэйе үшөө эзэлээгүй байһан ушар хадаа эб найрамдал хамгаалха ябадалда агууехэ Советскэ Союз түрүүтэй олон зуу миллион простой хүнүүдэй жагсаһанай, эб найрамдал хамгаалгын хэрэгые олон миллион простой хүнүүдэй гартаа абаад, аршалан хамгаалжа байһанай үрэ мүн.

—Манай орон дотор коммунизм байгуулгын амжалтануудһаа бүхы дэлхэйдэхи эб найрамдалай хэрэгэй амжалта нилээд ехээр дулдыдаха байна гэжэ бидэ советскэ хүнүүд һайн мэдэнэбди,—гэжэ Сталинай нэрэмжэтэ Магнитогорско металлургическа комбинадай сталевар, Сталинска шангай лауреат **В. Захаров** мэдүүлбэ. — Эб найрамдалай түлөө тэмсэлни коммунизмын түлөө тэмсэлтэйм таһаршагүй холбоотой гэжэ советскэ хүдэлмэришэ бүхэн ойлгоно. Советскэ хүдэлмэришэд оронойнгоо хүсэ шадалай хүгжэлгэдэ өөрынгөө ажалаар туһална, манай социалистическэ Эхэ ороной толгойлдог эб найрамдалай лагериие бэхижүүлнэ. Тиимэһээ, советскэ металлург бүхэн, хүдэлмэришэн гү, али колхозник бүхэн саг үргэлжэ эб найрамдалай вахтада жагсанхай байна, өөһэдынгөө ажалай баатаршалгануудаар коммунистическэ байгуулалтын амжалтануудые арбидхан, эб найрамдалай лагериие бэхижүүлнэ. Советскэ хүнүүд тус Хандалгада гараа табиха ба тэрэнээ ажалай шэнэ баатаршалгануудаар батадхаха гэжэ найданаб.

«Парижская коммуна» фабрикын бригадир **Л. Корабельникова** үгэ хэлэбэ.

—Эб найрамдал хадаа үнэн сэхэ хүн бүхэнэй зүрхэндэ хүндэтэй ба дүтэ үгэ мүн,—гэжэ тэрэ хэлэнэ.—Захагүй үргэн манай Эхэ ороной залуушуул хадаа эб найрамдалай түлөө, агууехэ Эхэ оронойнгоо улам саашадаа һалбаран мандахын түлөө тэмсэлһээ үлүү ехэ ба хүндэтэ зорилго мүнөө байхагүй гэжэ ойлгоно.

Манай үргэн уужам Эхэ ороной хүбүүн бүхэн, басаган бүхэн Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Хандалгада ехэ баяртайгаар гараа табиха байха гэжэ бүхы советскэ залуушуулай үмэнэһөө таанадые найдуулха хүсэлэнтэй байнаб.

Манай ороной залуушуул социалистическэ байгуулалта дээрэ шэн зоригтойгоор ажаллан, эб найрамдалай хэрэг ба уласхоорондын аюулгүй байдалые аршалан хамгаалха гэһэн халуун эрмэлзэлгээ элирхэйлнэ, түрэл коммунистическэ партияа тойрон жагсанхай байдагаа, эб найрамдалай агууехэ туг баригша—бүхы арадуудай вождь нүхэр Сталинда хизааргүй үнэн байдагаа харуулна.

Сталин—эб найрамдал мүн! Сталин—зол жаргал мүн!

Агууехэ Сталинай ударидадаг Советскэ Союз эб найрамдалай түлөө, арадуудай хани барисаанай, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэлшэдэй түрүү зэргэдэ ябаа, ябажа ба ябаха байна.

Тэрэшэлэн СССР-эй арадай артистка **Куляш Байсеитова**, Уралмашзаводой инженер-конструктор **И. Голованов**, СССР-эй арадай артист **Э. Смильгис**, уранзохёолшо **М. Турсун-Заде** гэгшэд үгэ хэлээ.

Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй пленум болбол агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй хандалгада гар табилга СССР дотор үнгэргэхэ тухай резолюциие нэгэн һаналаар, нэрьемэ альгаташалгаар угтан батална.

Резолюци баталан абаһанай һүүлээр, эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитедэй гэшүүд Хандалгада гар табибад.

* * *

Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй пленум 1951 оной ноябрь соо, Москвада эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна гурбадахи конференци зарлаха гэһэн шиидхэбэри баталан абаа.

(ТАСС).

Куйбышевска гидроэлектростанциин барилгашад 8 һарынгаа түсэб дүүргэв

КУЙБЫШЕВ. Гидро-барилгашад ажалай вахтада жагсан, барилгын монтажна хүдэлмэриин 8 һарынгаа программые болзорһоонь урид дүүргэв. Стахановецууд механизмнуудай бүтээсые нилээд дээшэлүүлһэн байна.

Куйбышевска гидроузел хүрэтэр 100 шахуу километрын газарта электрын гал дамжуулха ехэ хүсэтэ линиин түхеэрэлгэ дүүргэгдэхэнь.

Мүнөө гидро-барилгашад Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлэнхэй. Агуехэ Октябриин 34-дэхи ой болотор байрануудые бариха түсэбые дүүргэхэ, 7 мянган квадратна метр талмайтай гэрнүүдые нэмэжэ ашаглалгада үгэхэ, мүн барилгын монтажна хүдэлмэриин түсэб декабриин 21 болотор дүүргэхэ уялгануудые абаа.

(ТАСС).

Партиин ба Советскэ гүрэнэй элитэ ехэ байгуулагша

☆

А. А. Ждановай нүгшэһөөр 3 жэл болоһоной ойдо

☆ ☆

Гурбан жэлэй саана 1948 оной августын 31-дэ, Андрей Александрович Жданов наһа бараа һэн. Большевигүүдэй партида болон Советскэ Союзай бүхы ажалшадта мэдээсэн, ВКП(б)-гэй Центральна Комитет ба ССР Союзай Министрнүүдэй Совет иигэжэ бэшэһэн юм:

«Нүхэр Ждановай нүгшэхэдэнь, парти болбол элитэ ехэ марксистска теоретигые, Ленин—Сталинай агууехэ идеянүүдэй эрхим бэлигтэ пропагандистые, партиин ба Советскэ гүрэнэй онсо гайхамшаг байгуулагшадай нэгые алдаба».

Агууехэ Сталинай үнэн шаби ба соратник нүхэр Жданов Эсэгэ ороной аша туһада зорюулагдаһан бусалма ажал-ябуулгаараа, Ленин—Сталинай партиин хэрэгтэ ами бэеэ үгэнхэй байдагаараа партиин ба Эхэ оронойнгоо бүхы ажалшадай халуун инаглалда хүртэһэн байна.

Коммунизм байгуулха хэрэгтэ дүлэтэ эршэ хүсэеэ үгэһэн нүхэр **Андрей Александрович Ждановай** ажабайдалынь манай агууехэ Советскэ Эхэ ороной ажалшадта үльгэр жэшээ болодог байха».

А. А. Жданов арбан зургаатай байхадаа хүдэлмэришэн ангиин революционно тэмсэлдэ хабаадаһан ба 30 гаран жэлдэ, өөрынгөө наһанай һүүлшын үдэр хүрэтэр, Ленин—Сталинай хэрэгтэ үнэн сэхээр, шэн габьяатайгаар алба хэлгын жэшээ боложо байгаа. Андрей Александрович өөрынгөө революционно хүдэлмэриие большевистскэ подпольедо, Твериин хүдэлмэришэдэй дунда эхилһэн юм. Һүүлээрнь, дэлхэйн нэгэдэхи дайнай жэлнүүдтэ армида татагдаад байхадаа, солдадуудай дунда революционно ажал-ябуулга хэдэг, Уралда Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин бэлэдхэлдэ ба бэежүүлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаалдаа. Гражданска дайнай үедэ А. А. Жданов Улаан Армиин частьнуудта политическэ хүдэлмэри эмхидхэһэн, удаалуулан Уралда ба Тверьтэ партийна, советскэ хүдэлмэри ябуулһан байгаа.

Манай парти 1924 ондо А. А. Ждановые Горьковско хизаарай партийна организациин хүтэлбэрилэгшын тушаалда табяа һэн. Тэрээниие А. А. Жданов 10 жэлдэ толгойлһон юм. Революционно тэмсэлэй гал соо хатуужан болбосорһон, ленинско-сталинска түхэлэй политическэ ажал-ябуулагша А. А. Жданов партиин генеральна харааг шугамай түлөө тэмсэлдэ хизаарай партийна организациие ба бүхы ажалшадые элсүүлэн нэгэдхэһэн юм. партиин хорото дайсадуудта эсэргүүгээр, троцкистнуудта, бухаринецүүдтэ ба Эхэ ороной бусад урбагшадта эсэргүүгээр хайра гамгүй тэмсэл хэһэн байна.

Хизаарай экономиколо болоһон айхабтар ехэ социалистическэ хубилалтанууд, Молотовой нэрэмжэтэ Горьковско автозаводой барилга А. А. Ждановай нэрэтэй холбоотой.

А. А. Жданов XVII съездын һүүлээр ВКП(б)-гэй ЦК-гэй секретаряар ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюрогой гэшүүдтэ кандидаар, XVIII съездын һүүлээр ВКП(б)-гэй Политбюрогой гэшүүнээр һунгагдаа һэн. Нугаршагүй хатуу большевик, коммунизмын хэрэгтэ хизааргүй үнэн сэхэ байһан А. А. Жданов болбол «Владимир Ильич Ленинэй нүгшэһэнэй һүүлдэ нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро ябажа, ленинскэ тугые аршалан хамгаалаһан ба бүри дээшэнь үргэһэн, манай партиие болон бүхы советскэ арадые бүри батаар нигтаруулан жагсааһан ба манай оронииe социализмын илалтада асарһан манай партиин сталинска ядродо» (В. М. Молотов) ородог.

1934 ондо С. М. Кировэй хорлогдон алуулһанай һүүлдэ А. А. Жданов ленинградска партийна организациие толгойлһон юм. Эндэ тэрэнэй большевистскэ эмхидхэгшын гайхамшаг ехэ бэлиг шадабари улам тодоор элирэн харуулагдаа һэн. Ленинградска большевигүүд А. А. Ждановай хүтэлбэри доро ябажа, харин тагнуулнуудай троцкистско-бухаринска агентнуудай үлэгдэлнүүдые бута сохиһон, агууехэ городой ажалшадые, парти ба нүхэр Сталиниие тойруулан бүри нигтаар жагсааһан байна.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу-ехэ дайнай жэлнүүдтэ парти, правительство, нүхэр Сталин болбол гитлеровскэ дээрмэшэдээр хүреэлэгдэһэн Ленинградай обороно эмхидхэлгые А. А. Ждановта даалгаһан юм. Нүхэр Сталинай заабаринуудые бэелүүлэн, нүхэр Жданов түрүүтэй ленинградска большевигүүд городые героическаар хамгаалгын һүр һүлдэнь болоһон байха юм. Ленинградай шалар немецко-фашистска сэрэгүүдые бута сохихо гэһэн сталинска түсэб А. А. Ждановай сэхэ хүтэлбэреэр бэелүүлэгдээ һэн.

А. А. Жданов болбол эмхидхэлгынгээ угаа ехэ ажал-ябуулгые марксизмын теори хүгжөөхэ хүдэлмэритэй шадамараар зохилдуулдаг байгаа. Тон ехэ эрдэм болбосоролтой хүн байһан А. А. Жданов болбол манай партиин идеологическа хүдэлмэриин асуудалнуудые, уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй, социалистическэ культурын асуудалнуудые гүнзэгыгөөр шэнжэлэн зохёодог һэн. Литературын, философиин ба искусствын асуудалнуудаар А. А. Ждановай хэһэн элидхэлнүүд советскэ арадай идейнэ хүмүүжүүлгын хэрэгтэ тон ехэ нэмэри болоно.

Философско дискусси дээрэ хэлэһэн үгэ соогоо А. А. Жданов болбол наука ба литературада большевистскэ партийностиин агууехэ ленинскэ принципые онсолон тэмдэглэхэ зуураа, өөрынгөө эрдэмэй бүхы хүсэ, большевистскэ абьяас гаргажа, буржуазна объективизм номногшодые шүүмжэлэн сохиһон байха юм. Литература ба хүгжэмэй асуудалнуудаар А. А. Ждановай хэлэһэн үгэнүүд соо манай партиин ленинско-сталинска ЦК-гэй идеологическа асуудалнуудта гүнзэгы тайлбари үгтэһэн байна.

Литература ба искусстводо большевистскэ партийностиие ба идейностиие, социалистическэ реализмын методые пропагандировалха зуураа А. А. Жданов болбол идеягүй ба политикаһаа гадуур ябадалые. дайсан харша идеологиин ондоо үзэгдэлнүүдые хайра гамгүйгөөр сохиһон байна.

Дүлэтэ патриот А. А. Жданов болбол үмхирэн хосоржо байгаа буржуазна культурын урда һүгэдэхэ ябадалтай эбсэшэгүйгөөр тэмсэдэг һэн. А. А. Жданов хадаа харша буржуазна идеологидо эсэргүү, американо-английска империалистнуудай, шэнэ дай түдхэгшэдэй хоб жэбэй пропагандада эсэргүүгээр добтолхы тэмсэлэй зайлашагүй шухала байһые эсэшэ сусашагүйгөөр онсолон тэмдэглэдэг байгаа. А. А. Жданов хадаа өөрынгөө арад ба өөрынгөө социалистическэ Эхэ орон тухайда хизааргүй омогорходог һэн.

А. А. Жданов болбол шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлэй тон ехэ удхашанарые үгэнүүд соогоо онсолон тэмдэглэдэг байгаа. «Советскэ хүн бүхэнэй үдэр бүри заатагүй өөрынгөө хүдэлмэриин дүн гаргалга, өөрынгөө хүдэлмэриие шалгалга, өөрынгөө дутуу дундануудые болон алдуунуудые эрэлхэгээр шүүмжэлэлгэ, өөрынгөө хүдэлмэридэ һайн аша үрэ хайшан гэжэ түйлахые болоожо үзэлгэ ба өөрыгөө мэргэжүүлхын түлөө таһалгаряагүй хүдэлмэрилгэ манай хүгжэлтын шухалын шухала услови болоно...»,—гэжэ А. А. Жданов хэлээ һэн.

А. А. Жданов уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй элитэ ажал-ябуулагшадай нэгэн байгаа. Тэрэ болбол уласхоорондын антиимпериалистическэ лагериин, эб найрамдалай ба демократиин лагериин хүсэнүүдэй нигтаралгын хэрэгтэ ехэ оруулалта хэһэн байна.

Агууехэ Сталинай үнэн шаби ба соратник А. А. Жданов болбол марксистска теоретигэй большевистскэ эмхидхэгшын ба пропагандистын гайхамшаг ехэ бэлигээ, бүхы ами бэеэ, бусалма хүсэеэ коммунизмын хэрэгтэ үгэһэн юм.

Большевистскэ партиин ба Советскэ гүрэнэй элитэ ехэ байгуулагша А. А. Жданов тухай дурасхаалые советскэ арад хэлэн зуун жэлнүүдтэ хадагалжа ябахал. Тэрэнэй һайн һайхан ами наһан Ленин — Сталинай хэрэгэй илан манлахын түлөө советскэ хүнүүдэй үнэн шударгуу тэмсэлдэнь үльгэр жэшээ боложо үгэнэ.

МҮРЫСӨӨНЭЙ ХҮ[СЭН] ТҮЙЛАГДАҺА[Н] АМЖАЛТА

Стахановска хүдэлөөнэй [...] һэнһээ хойшо 16 ж[...] гүйсэбэ. «Стахановец» гэһэ[н] ... дэтэ нэрэзэргэдэ хүртэһэ[н] ... дэлмэришэн бүхэн, колхо[з]... ряашан бүхэн хүсэнэ. Би[...] нэрэзэргэдэ хүртэнхэйб. [...] рээ ехээр омогорхоноб. Эн[...] нэрэзэргэеэ саашадаа ал[...] тулада бүхы хүсэеэ, эрд[...] жэлээ гарган ажаллахаб.

Мүнөө модо шэрэлгэ д[...] хановскаар хүдэлмэрилжэ, [...] низмын асари ехэ барил[...] өөрынгөө хубитые оруулх[...] бүхы советскэ арадтая[...] тэмсэнэб. Тиин, үнгэрэгшэ [...] соо модо шэрэлгээр нэгэ [...] түсэб үлүүлэн дүүргэөб. Октябриин урда тээхи со[...] тическэ мүрысөөндэ о[...] ажахын жэлэй эсэс хүрэ[...] нэгэ жэлэй түсэб дүүргэх[...] абаад, тэрэнээ амжал[...] бэелүүлжэ байнаб.

Мүнөөлэр стахановска [...] нэй эхилһэнһээ хойшо 16 [...] сэһэнэй ойтой дашар[...] стахановец гэһэн алдарта [...] гэеэ алдангүй, саашадаа [...] шэтэйгээр хүдэлмэрилхэб [...] дүүлнэб.

П. Миронов, [...] Тарбагатайн лесп[...] шофёр-ста[...]

Хоёрзуутан[ай] үгэ

Стахановска хүдэлөө[...] «манай промышленносты[...] люци хэхэ зэргэтэй» гэжэ [...] И. В. Сталин стахано[...] Бүхэсоюзна зүблөөн дээр[...] байгаа. Тиин, энэ үгэнь [...] бэелүүлэгдээ.

Алексей Стахановай [...] үүсхэлые дэмжэн, бишье [...] вецын хүндэтэ нэрэзэрг[...] төөб.

Ленинэй орденто пар[...] гонно заводой булад ш[...] цехтэ обрубщигаар долоо[...] лээ хүдэлмэрилжэ байнаб.

Жэлһээ жэл бүри үргэ[...] гэрдэг социалистическэ м[...] дэ бүхы коллективтээ [...] оролсожо, мүнөө хоёр[...] хүндэтэ нэрэзэргэдэ хүртэ[...] 1947 онһоо эхилжэ эрх[...] шанартай продукци бүтээ[...] наб, үдэрэйнгөө нормые [...] цент дүүргэнэб.

Стахановска хүдэлөөнэй [...] лэй ойтой дашарамдуула[...] даа бүри һайнаар хүдэл[...] гэжэ мэдүүлнэб.

Илья Жамаев, [...] стальцехын о[...] ста[...]

Стахановска хүдэлөөнэй гайхамшагта хүсэн

Советскэ обществын түүхэдэ «коммунистическэ субботнигууд» хадаа ажалда шэнэ ёһоор хандаһанай эгээл түрүүшын баримта байһан юм. Ленин болбол тэдэниие «агууехэ үүсхэл» гэжэ нэрлэһэн ба тэдэнэй угаа ехэ түүхэтэ удхашанартай байһан тухайда хэлээ һэн. «Коммунистическэ субботнигууд» хадаа ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, ажалай шэнэ журамда орохо талаар хүдэлмэришэдэй зүгһөө ушар ёһо мэдэлгын ба дура хүсэлэй үүсхэл харуулһан байгаа.

Мүрысөөн тухай хүдэлмэришэдтэ ба бүхы ажалшадта ВКП(б)-гэй XVI конференциин хандаһан хандалгада харюу болгон социалистическэ мүрысөөн орон доторнай үргэнөөр дэлгэрһэн байна. Социалистическэ мүрысөөнэй удхашанарые тодорхойлон тайлбарилха зуураа, нүхэр Сталин иигэжэ заагаа һэн: социалистическэ мүрысөөн болбол «олон миллион ажалша ниитын эгээл ехэ эдэбхи үүсхэлэй үндэһэ һуури дээрэ социализм байгуулгын коммунистическэ метод гээшэ». энэ хадаа «социализмын үндэһэ һуури дээрэ оронойнгоо ажахын ба культурна бүхы ажабайдалые хүдэлмэришэн ангиин залан хүгжөөлгэдэ туһалха тиимэ онһон мүн».

Социалистическэ мүрысөөнэй удхашанарые ба үүргые нүхэр Сталинай сэгнэһэн энэ сэгнэлтые манай орон дотор социализм байгуулһанай түүхэ гүйсэд баталан гэршэлнэ. Социалистическэ мүрысөөн хадаа табанжэлэйнгээ түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэһэн ябадалыемнай хангаһан байна. Социалистическэ мүрысөөн урган хүгжэжэ, өөрынгөө дээдэ формо—стахановска хүдэлөөн боложо дэлгэрээ.

1935 оной августын 30-да Донбассдахи Кадиевска районой «Центральная-Ирмино» гэжэ шулуу нүүрһэнэй шахтын забойщик Алексей Стаханов халаан соогоо 102 тонно шулуу нүүрһэ малтаһан байха юм. Энэ хадаа ажалай үндэр бүтээсын үшөө үзэгдөөгүй шэнэ жэшээ байгаа.

Стахановай энэ үүсхэл хадаа һанагдаагүй түргэнөөр бүхы орон соо, арадай ажахын бүхы һалбаринуудта дэлгэрээ бэлэй. Машинист Кривонос, Молотовой нэрэмжэтэ горьковско автозаводой кузнец Бусыгин, «Скороход» гэжэ ленинградска гуталай фабрикын хүдэлмэрилэгшэ Сметанин, Ногиной нэрэмжэтэ вичугска фабрикын бүд нэхэгшэд Евдокия Виноградова ба Мария Виноградова, свекловодческо бригадын звеное хүтэлбэрилэгшэ Демченко ба бусад хадаа ажалай гайхамшагта амжалтануудые түйлаһан байна. Стахановска хүдэлөөндэ үргэн ниитэ хүдэлмэришэд, колхозингууд ба интеллигенци оролсобо.

1935 оной ноябриин 17-до болоһон стахановецуудай Бүхэсоюзна нэгэдэхи зүблөөн дээрэ хэлэһэн үгэ соогоо нүхэр Сталин энэ шэнэ хүдэлөөнэй агууехэ түүхэтэ удхашанарыень парти ба бүхы оронойнгоо урда тодо һонороор харуулжа үгөө. Стахановска хүдэлөөн болбол «социалистическэ мүрысөөнэй шэнэ дэбжэлтые, социалистическэ мүрысөөнэй шэнэ, дээдэ шатые харуулна... Стахановска хүдэлөөнэй удхашанарынь юуб гэхэдэ, тэрэ хадаа хуушан техническэ нормонуудые хангалтагүй гэжэ эблэн һалгаагаад, түрүү капиталистическэ оронуудай ажалай бүтээсые олон ушарнуудта ахин гарадаг ба тиимэ болохолоороо, манай орондо социализмые саашадань бэхижүүлхэ бодото арга боломжо, манай орониие бүри баян орон болгохо арга боломжо олгодог тиимэ хүдэлөөн мүн гээшэ»,—гэжэ нүхэр Сталин хэлэһэн юм.

Стахановска хүдэлөөн болбол «социализмһаа коммунизмда оролгодо ба оюун ухаанай ажалай болон физическэ ажалай хоорондохи илгаае усадхалгада шухала ажалай бүтээсын үндэр дээдэ показательнуудые түйлажа шадаха» зам нээжэ үгэнэ гэжэ нүхэр Сталин тэмдэглээ һэн.

Стахановска хүдэлөөн хадаа үйлэдбэриингөө түсэбүүдые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ угаа ехэ үүргэ дүүргэжэ, ажалай бүтээсые улам дээшэлүүлхэ хэрэгые нилээд түргэдхэһэн байна.

Стахановска хүдэлөөн хадаа ажалшадай зохёон байгуулхы элдэб үүсхэлэй шэнэ формонуудые хүгжөөгөө. Олон станок дээрэ ажаллагшадай хүдэлөөн, түргэнөөр проектировалхэ методүүдэй ба машинануудые шудалхын түлөө хүдэлөөн дэлгэрбэ. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ хоёрзуутанай, мянгатанай гэхэ мэтэ хүдэлөөнүүд эхилһэн байгаа. Мүн Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөн дэлгэрээ һэн.

Социалистическэ мүрысөөн ба тэрэнэй дээдэ формо—стахановска хүдэлөөн хадаа илангаяа дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ үндэр хэмжээтэйгээр ба үргэн далайсатайгаар дэлгэрбэ. 1946 оной февралиин 9-дэ һунгагшадай урда нүхэр Сталинай хэлэһэн үгэ хадаа хүдэлмэришэдые. колхозингуудые ба интеллигенциие ажалай шэнэ габьяануудта зоригжуулаа. Стахановска хүдэлөөе саашадань дэбжүүлгэдэ хүдэлмэришэдэй, колхозингуудай ба промышленностиин болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, нүхэр Сталинай нэрэ дээрэ ажалшадай абаһан коллективнэ бэшэгүүд ехэ үүргэ дүүргэв.

Дайнай хойто тээхи сталинска табанжэлые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэл хадаа стахановска хүдэлөөнэй шэнэ формонуудые түрүүлһэн байна.

1950 ондо Московско «Калибр» **ба Карбюраторна заводуудай коллективүүдэй стахановска хүдэлмэридэ гүйсэд ороходонь, тэдэнэртэ стахановска заводуудай нэрэ зэргэ** олгогдоо. Мүн Московско Красно холмско комбинадай мастерай туһалагша Александр Чуткин гэгшын үүсхэлээр эрхим шанартай продукци гаргахын түлөө тэмсэл предприятинуудай дунда дэлгэрһэн байна.

Үнгэрэгшэ жэлдэ «Парижская Коммуна» гэжэ Московско гуталай фабрикын хүдэлмэрилэгшэ Лидия Корабельникова хадаа түүхэй эд хэрэгсэлээ комплексно ёһоор арбилжа, алмаһан материалаараа эрхим шанартай продукци гаргахын түлөө мүрысөө эмхидхэхэ гэжэ дурадхаһан байна. Энэ үүсхэлые олон зуу мянгаад хүдэлмэришэд халуунаар дэмжэжэ, ехэ хэмжээнэй элдэб үнгын нэмэлтэ продукци Эхэ ориндоо үгэһэн байна.

Үйлэдбэриин методүүдые үндэһөөрнь хубилган һайжаруулһанай түлөө слесарьнууд Иван Карташов ба Петр Зайченко, токарьнууд Юрий Диков ба Николай Чикирев, шулуу нүүрһэнэй комбайнай машинист Василий Кучер, бурильщик Антон Зиньков ба бусад хүнүүд энэ жэлдэ Сталинска шангай лауреадууд болоһон байха юм. Сталинска шангуудта хүртэлгэ хадаа советскэ арадай оюун бэлигэй барагдашагүй баян байһаниие дахин дахин гэршэлнэ. Гэхэ зуура, энэ хадаа ажалай түрүү үүсхэл гаргагшадта. наука ба техникые саашадань хүгжөөгшэдтэ большевистскэ партиин ба советскэ правительствын угаа ехэ анхарал хандуулдагые тодоор харуулна.

1951 оной үйлэдбэриин түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн орон доторнай дэлгэржэ байна. Энэ зорилгоёо бэелүүлхын түлөө стахановецуудай ажалай түрүү дүй дүршэлые шэн[жэлжэ] тэдэниие ажалшадай ду[нда] ...нөөр нэбтэрүүлхэ [...] удхашанартай. Стахан[...] дүй дүршэлые шэнжэлэ[...] инженер Ф. Ковалё[в] [...]

Мүнөө жэлдэ Клара [...] нэрэмжэтэ московско ф[...] электролампова завод д[...] плексно мүрысөөн эхилэ[...] рысөөндэ хабадагшад [...] [illegible]

[illegible] арга болоно.

В. М[...]

Таряа хуряалгые удааруулжа болохогүй

Заиграйн аймагай түрүү колхозууд хүдөө ажахын баян техникые [illegible]өөр ашаглаhанай ба ажалаа [illegible]мараар эмхидхэhэнэй ашаар [illegible] хуряалга дээрэ ехэхэн [amj]алтануудые туйлана. Шэнэ [illegible] хуряалга ба гүрэндэ таряа [туш]аалгые графигай ёhoop ябуулна. Жэшээнь, Ново-Брянска сельсоведэй Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Мат[illegible], парторганизациинь секретарь [нүх]эр Непитаев) хэдыхэн үдэр соо [illegible] гектар таряа хадажа, гүрэндэ таряа тушаалгынгаа август hарын [гра]фигые дүүргээ. Энэ колхозой [illegible] гүрэндэ таряа тушаалгын [illegible] түсэб сентябриин 10 хүрэтэр [illegible] дүүргэхэ гэжэ шиидэ.

[Мү]н «Красный опытник» колхоз [illegible]нгөө урдахи уялгые амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. [Тэр]эшэлэн Орджоникидзын, «Эн[illegible]сын нэрэмжэтэ колхозууд гүрэндэ таряа тушаалгые графигай [ёhо]ор ябуулна. Эдэ колхозуудай [illegible] юу харуулнаб гэхэдэ, таряа [хурья]лгын хүдэлмэриие гүрэндэ [тар]яа тушаалгатай нэгэдоро зүб[өө]р ябуулбал, энэ хоёр зорилгын [амж]алтатайгаар дүүргэгдэжэ боло[мжо]йные гэршэлнэ.

Тэрэнтэй хамта, аймагай олон[ой] колхозууд таряа хуряалга ба [гүрэн]дэ тушаалгые ехэ гээгдэлтэй[гээр] ябуулжа байна. Тиимэhээ августын 25-най байдалаар аймаг[аар] эдэ хүдэлмэринүүдэй графигууд таhалдуулагдаа. Графигынь [illegible] гектараар дүүргэгдээгүй. [Гүр]эндэ таряа тушаалгын август [hар]ын түсэбые августын 26 болотор миил 40 процент дүүргээ.

[А]ймагай колхозуудай таряанай [illegible]аанагүй эдеэшээд байхадань, [illegible] комбайн, 48 жатка хуряалгын [хүдэл]мэридэ үшөө гаргагдаагүй [байна] юм. 17 колхозуудай 12-[illegible]ряанайнгаа 3-haa 10 процент [хүр]эр талмайе хуряагаа. Ди[мит]ровэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Макарова) 1416 [гект]эр таряа хуряаха аад. 34 гек[тар]иинь хуряагаа. Мүн Ацагадай [сом]ой Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз 645 гектар хуряаха байhан [аад], миил 17 гектар, Молотовой [нэр]эмжэтэ колхоз 24 гектар таряа хуряаhан байна. Аймагай 10 [кол]хозуудта нэгэшье морин жатка [хүд]элмэридэ гаргагдаагүй.

[З]арим колхозуудта таряан шанар муутайгаар хуряагдана, ехээр гээлтэдэ оруулагдана гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Жэшээнь, Курбын МТС-эй комбайнер нүхэр Спиридонов 18 партсъездын нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилхэ зуураа, таряа дээгүүр сабшуулжа, гектар бүхэндэ 2 ба дээшэшье центнер ороохо гээлтэдэ оруулна. Кагановичын, Орджоникидзын нэрэмжэтэ, «1-ое Мая» болон бусад колхозуудта тэрэшэлэн иимэ байдал үзэгдэнэ. Комбайнуудай муугаар тааруулагдаhан дээрэhээ, мүн механизаторнууд болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй hанаа амаранги байдаг тула нилээд ехэ таряан гээлтэдэ оруулагдана.

Тус аймагай Молотовой (түрүүлэгшэнь нүхэр Цыденжапов), Кагановичын (түрүүлэгшэнь нүхэр Угрюмов) ба Ленинэй нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь нүхэр Раднаев) колхозууд мүнөө хүрэтэрөө таряа тушаажа эхилээдүй. Эдэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд гүрэнэй интересые мартана, гүрэндэ таряа тушаалгые таhалдалгүйгөөр ябуулхын тула таряа хатааха сушилкануудые бэлдээгүй байха юм. Тиихэдэ зарим колхозууд гүрэндэ таряа тушаалгые тон хангалтагүйгөөр ябуулна. Жэшээнь, Калининай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Бочков) 180 центнер таряа август соо тушааха байhан аад, оройдоо 13 центнер, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Аяндуев) 550 центнерэй орондо миил 25 центнер, Маленковой нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Дондуков) 150 центнерэй орондо 26 центнер, Димитровэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Макарова) 360 центнерэй орондо оройдоо 48 центнер таряа тушаагаа.

Зарим колхозуудта бүришье болошогүй баримтанууд үзэгдэhэн байна. Жэшээлхэдэ, Старо-Брянска сельсоведэй Ленинэй (түрүүлэгшэнь нүхэр Балаганский), Доодо-Курбын сельсоведэй Сталинай (түрүүлэгшэнь нүхэр Эрдынеев) нэрэмжэтэ колхозууд гутаагдаhан, кондиционно бэшэ таряа «Заготзерногой» Заиграйн пунктда асарhан байха юм. Тиихэдэ Дээдэ-Илькын сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Ботов) бэлэдхэлэй пунктда үрмэдэhэтэй таряа асарна. Тус колхозой асарhан нэгэшье машина таряан сэбэрлэгдэнгүй абтадаггүй. Мүн зарим колхозуудай шииг нойто ехэтэй ба бог бурtaг ногоонуудай үрhэ холисотой таряа асарhан баримтанууд олон үзэгдэhэн байна. Эдэ бүхы дутагдалнууд гүрэндэ таряа тушаалгын хүдэлмэридэ hаад түбэг ушаруулна. Тиигэжэ, саг ба мүнгэн зөөри үлүү ехээр гаргашалагдадаг байна бшуу.

Дээрэ дурсагдаhан эдэ бүхы дутагдалнууд хадаа ВКП(б)-гэй айком, аймгүйсэдком, хүдөө ажахын таhаг ба бэлэдхэлэй органуудай зүгhөө зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй гээгдэнги hанал бодолнуудтай тэмсэл ябуулаагүй дээрэhээ, түлөөлэгшэдые эльгээхэhээ бэшэ, гээгдэнги колхозуудай ажалхүдэлмэридэ оперативнаар хамаараагүй байhан дээрэhээнь болоо. Таряа хуряалга ба гүрэндэ тушаалгада бии байhан ехэнүүд дутагдалнуудаа усадхаха хэрэгтэнь колхозуудай правлени ба парторганизацида тэдэ түлөөлэгшэд хүсэд туhаламжа үзүүлдэггүй байха юм. ВКП(б)-гэй айком болбол аймагай зарим гээгдэнги колхозуудта мэнэ hая болотор ямаршье анхарал хандуулаагүй байгаа. Бүри hаяхан, августын 25-да обёоржо, таряа хуряалга ба гүрэндэ таряа тушаалга тухай хоёр колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй тоосоо шагнаhан байна. Зарим колхозуудай таряа хуряалга ба гүрэндэ тушаалгые тон ехээр таhалдуулжа байбашье, тэрээнэй шалтагаание элирүүлхын ба энэ шухала кампание хурдадхахын түлөө Заиграйн аймгүйсэдком мүнөө болотор ёhотой оролдолго гарганагүй.

Заиграйн аймагай колхозууд ба МТС-үүд мүнөө жэлдэ гүрэнhөө материальна тон ехэ туhаламжа абаhан байгаа. Таряа хуряалгые саг соонь, hайн шанартайгаар үнгэргэжэ ба таряа тушаалгаар гүрэнтэйгөө болзорhоо урид тооцожо, парти болон правительствын большевистскэ анхарал оролдолгодонь харюулха гээшэ Заиграйн аймагай колхознигууд ба МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй нэрэ хүндын хэрэг болоно.

Д. Санжимитыпов, манай корреспондент.

Комбайнер Гармаевай жэшээ

Сэлэнгын аймагай Жаргалантын сомоной Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ Сэлэнгын МТС-эй 6-дахи бригада (бригадирынь Ишэ Доржиев) хүдэлмэрилжэ байна. Энэ бригадын комбайнер нүхэр Гармаев Василий Федорович таряа хуряалга дээрэ ажалай үндэр жэшээ харуулна. Таряа хуряалгын эхилhэнhээ хойшо августын 27 хүрэтэр нүхэр Гармаев «Коммунар» комбайнаар 222 га таряа үндэр шанартайгаар хадаба. Үдэрэйнгөө нормые ходо үлүүлэн дүүргэнэ. Нормын ёhoop 8 га хадаха ёhотой аад, 14—15 гектар хүрэтэр хадана.

Нүхэр Гармаевай комбайнова агрегат социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ, ажалай hайн жэшээ харуулна. Энээнэйнь түлөө партийна ба профсоюзна организацинууд өөhэдынгөө дамжуулгын Улаан тугые тус агрегадта барюулба.

Нүхэр Гармаев энэ тугые абахадаа: «Манай агрегат таряа хуряалга дээрэ ажалай бүтээсые улам дээшэлүүлэн, тус тугые хойшодоо бүхөөр барижа ябахын түлөө бүхы хүсэ шадалаа зангидан хүдэлмэрилхэ, манай МТС-эй дирекциин, партийна, профсоюзна организацинуудай найдабариие нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ» гэжэ найдуулба.

Мүн энэ бригадын комбайнернууд нүхэд Ц. Д. Бадмаев, Г. Т. Батуев ба Н. И. Кокорин гэгшэд үдэрэйнгөө нормонуудые hүүлэй үедэ ехээр үлүүлэн дүүргэнэ. Жэшээлхэдэ, нүхэр Ц. Д. Бадмаев августын 24-дэ 15 га, 25-да 16 га, Кокорин мүн энэ үдэрнүүдтэ 17—17 га хадаа.

Сэлэнгын МТС-эй 6-дахи бригадын комбайнернууд таряа хуряалга дээрэ ажалай үндэр бүтээсэ туйлахын тула эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэнэ.

В. Лодоев.

hуралсалай шэнэ жэлэй урда тээ

hайн бэлэдхэлтэй

Хэжэнгын аймагай олон hургуулинууд hуралсалай шэнэ жэлые hайн бэлэдхэлтэйгээр угтахань. 5 hургуулинуудай байшангууд капитальнаар заhабарилагдаhан байна. Хэжэнгын дунда (директорынь нүхэр Борголов), Советскэ долоонжэлэй (директорынь нүхэр Баяртуев) ба бусад hургуулинууд заhабарилгын хүдэлмэриие hайн шанартайгаар үнгэргөө.

Мүн партанууд, классна доканууд болон бусад мебель hэльбэгдэжэ шэрдэгдээ. Учебнигүүд ба hуралсалай хэрэгсэлнүүд олоор абтаа.

Аймагай hургуулинуудта хэрэглэгдэхэ 4500 кубометр түлеэн бэлэдхэгдээд, 3000 кубометрынь hургуулинуудай газаа шэрэгдэнхэй. Коминтерной, Улаан-таряашанай эхин, Советскэ долоонжэлэй hургуулинууд бүхэли үбэлдөө хүрэхэ түлеэ газаагаа асарууланхай.

Энэ жэлдэ багшанарай hургуулинуудые дүүргэhэн 10 гаран залуу багшанар тус аймагта хүдэлмэрилхээ ерээ. Ороной центральна областьнуудта багшанарай hургуулинуудые дүүргэhэн Щербакова ба Легково гэгшэд бурят hургуулинуудта ород хэлэ заахамнай гэжэ аймОНО-до хандаhан байна. Тэдэнэр Ворошиловска долоонжэлэй hургуулида хүдэлмэрилхэ болонхой.

Б. Шаралдаев.

Дутагдалнуудаа түрүүшын үдэрнүүдhээ усадхаха

hуралсалай шэнэ жэл эхилхэнь. Гэбэшье, Курумканай аймагай зарим hургуулинууд бэлэдхэлэй хүдэлмэриие гүйсэд дүүргээдүй. Күчэгээрэй долоонжэлэй hургуули (директорынь нүхэр Цыбиков) hурагшадай байха интернат заhабарилаадүй. Галтайн hургуули хэдэн классуудай комнатонуудые ба интернат мүн заhабарилаагүй, газаагаа түлеэгүй байhаар. Могойтын, Түнгээнэй hургуулинууд бэлэдхэлэй хүдэлмэриие мүнөө хүрэтэр дүүргээдүй. Иигэжэ дурсагдагша hургуулинууд hуралсалай шэнэ жэлые муу бэлэдхэлтэйгээр угтаба.

Олон hургуулинууд учебнигүүдээр ба hуралсалай хэрэгсэлнүүдээр хангагдаагүй. Аймпотребсоюзай магазинуудта учебнигүүд ба hуралсалай хэрэгсэлнүүд тон хомор.

Тус hургуулинууд hуралсалай түрүүшын үдэрнүүдтэ эдэ дутагдалнуудаа усадхаха зэргэтэй.

Д. Дондупов.

Аймагай газетэнүүдэй хуудаhануудhаа

Жэшээтэ агитатор

Карабановска эхин hургуулиин багша Нина Ивановна Евтеева Калининай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй дунда хүндэтэй болонхой юм.

Тэрэ хадаа шэнэ газетэнүүдые абан сасуу, ажаллажа байhан колхознигуудай сайлалгын үедэ ошожо, газетын материалнуудаар хөөрэлдөөнүүдые тон ойлгосотойгоор үнгэргэдэг байна.

Гадна, таряан ажалай № 5 бригадада «дайшалхы хуудаhануудые» гаргалсадаг юм. Агитаторай большевистскэ үгөөр зоригжоhон колхознигууд мүнөө ургаса хуряалга дээрэ ажалай үндэр бүтээсэ туйлана.

(Тарбагатайн аймагай «Победа» гэжэ газетэhээ).

Эрхим мастер

Капитолина Кенозерова гэгшэ Маслопромой пунктда 7 жэлhээ дээшэ мастераар хүдэлмэрилжэ байна.

Нүхэр Кенозерова «үнеэдэйнгөө hүнэй тоhолигые хайшан гэжэ дээшэлүүлхэб» гэhэн асуудалаар пунктынгаа харьяата колхозуудай hаалишадтай хөөрэлдөө үнгэргэдэг юм.

Энээнэйнь ашаар Ждановай нэрэмжэтэ колхозой нэгэ фермын зарим үнеэдэй hүнэйнь тоhолиг түсэбэй ёhoop 3.9 процент байхын орондо, 6 процент хүрэтэрөө дээшэлээ. Энэ фермын 5 гүүртын үнеэдэй hүнэй тоhолигынь бүхы дээрээ 5 процент болоо.

Колхозуудай фермын малшад мастер Кенозеровагай заабариин ёhoop, үнеэдэйнгөө харууhалга болон эдеэлсые зүбөөр эмхидхэдэг болоо.

(Закаменай аймагай «Закаменай үнэн» гэжэ газетэhээ).

25 вагон металлай үртэhэ суглуулба

Түмэр замай 11-дэхи дистанциин коллектив хуушан металлай үртэhэ суглуулгада анхаралаа ехээр табина. Тус коллектив мүнөө жэлэй 7 hарын туршада металлай 406 тонно үртэhэ суглуулаа. Энэнь 25 вагон болохо юм.

Металлай үртэhэ суглуулгада механическа мастерскойнуудай хүдэлмэришэд, замай обходчигууд, заhабарилгын хүдэлмэришэд ба конторын албахаагшад эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Металлай үртэhэ суглуулха түсэбөө үлүүлэн дүүргэhэнэйнь түлөө Зүүн-Сибириин түмэр замай начальник 6 хүниие мүнгөөр шагнаба. Тэдэнэй дунда замай мастер Власенко, шофёр Маковецкий, бригадир Стригин ба бусад бии.

Мүнөө тус коллектив металлай үртэhэ бүри эдэбхитэйгээр суглуулжа байна.

(Бабушкинска городой «Байкальский рабочий» гэжэ газетэhээ).

Баясхалан хүргэнэбди

Бидэ пионернүүд ба hурагшад Зүүн-Хори гэжэ нютагдахи пионерскэ лагерьтэ зунайнгаа амаралтые сэнгэлиг хүхюунээр үнгэргэhэн байнабди. Бидэнэр hонирхолтой ябалга ба экскурсинуудые хээбди, ехэ гоё рассказуудые уншаабди, шагнаабди, спорт ба физкультураар мүрысөөнүүдые үнгэргөөбди, шатар, даам болон бусадаар наадаабди. Үдэр бүри шэнэ хүсэ нэмэжэ, бушуу солбон боложо, наранда бэеэ шаража ба шэгнүүрээ нэмээжэ байгаабди.

Бидэнэр тухай, манай жаргалта эдир наhан тухай анхаралаа саг үргэлжэ табижа байдагайнь түлөө парти, правительствода ба нүхэр Сталинда гүнзэгы баясхалан хүргэнэбди.

Манай амаралтаа hайнаар үнгэргэхын тула оролдон ажаллаhан хүмүүжүүлэгшэд ба лагериин бусад хүдэлмэрилэгшэдтэ баясхалан хүргэнэбди.

Пионернүүдэй даалгабаряар **Николай Жамьянов**, дружинын Соведэй түрүүлэгшэ.

(Хорийн аймагай «Улаан-Туяа» гэжэ газетэhээ).

„БАЙКАЛ" АЛЬМАНАГАЙ ЭЭЛЖЭЭТЭ НОМЕР ХЭБЛЭЛhЭЭ ГАРАБА

Бурят-Монголой советскэ уран зохёолшодой Союзай «Байкал» гэжэ уран зохёолой альманагай зургаадахи номер бурят хэлэн дээрэ хэблэлhээ гараба.

Альманах хадаа агууехэ Сталинда залуу поэт Нима Цынгуевай зориулhан шүлэгөөр нээгдэнэ.

Эб найрамдалда, манай магтаалта малшадта зориулагдаhан ба мүнөө үеын бусадшье шухала темэнүүдээр бэшэгдэhэн Ш. Нимбуевай, Ч. Цыдендамбаевай, Цэдэн Галсановай, Д. Жалсараевай, Ц. Цыремпиловэй, Ч. Намжиловай шэнэ шүлэгүүд хэблэгдээ.

Мүн залуу ба эхилэн бэшэгшэд Н. Дамдиновай багашуулда зориулhан поэмэ, Ц. Дандаровай, Д. Цыдыповагай шүлэгүүд тэндэ оруулагданхай.

Д. Гунзыновай рассказ, Цэдэн Галсановай республика тухайгаа бэшэhэн очеркнууд, А. Шадаев ба Д. Хилтухин хоёрой «Холын гүүргэдэ» гэhэн нэгэ акттай пьесэ ба Сталинска шангай лауреат С. Бабаевскиин «Газар дээгүүр сасарhан гэрэл» гэдэг романай хоёрдохи номhоо Ц. Цыбиковэй оршуулhан отрывогууд толилогдоо.

Шэнэ альманахта критикэ ба библиографиин ехээр оруулагдаhаниинь тон hайшаалтай. Нүхэд Ц. Дамдинжапов, Б. Санжин, Ц. Цыремпилов гэгшэдэй бэшэhэн рецензинүүд толилогдоhон байна.

Хүдөөгэй зондо кино харуулгые hайжаруулха

Киногой искусство хүгжөөхэ хэрэгтэ большевистскэ партиин ба советскэ правительствын үдэр бүри [illegible] анхаралаа табидагайнь [ашаар], манай республика дотор [кино]театрнуудай, стационарна ба [illegible] киноустановконуудай тоо [улам] олошорно. Мүнөө үедэ гүрэнэй ба профсоюзна 190 киноустановконууд республика доторнай [байна]. Тэдэнэй 165-ниинь хүдөө нютагуудта юм. hүүлэй үедэ Баргазинай ба Сосново-Озерск тосхонуудта кинотеатрнууд шэнээр баригдажа, ашаглалгада оруулагдаа. [Ман]ай республикын эгээл холын [нютаг]уудай ажалшад кино ходо [х]аража байха аргатай болонхой. Хүдөөгэй арад зондо кино [хар]уулга Кабанскын (кинофикациин аймагай таhагые даагша нүхэр Рыжков), Баунтын (кинофикациин аймагай таhагые даагша нүхэр Грачев) ба бусад зарим аймагуудта hайнаар эмхидхэгдэнхэй. [Эдэ] аймагуудай холын тосхонуудай ажалшад кино хододоо харадаг юм. Мүн тус таhагууд [ки]но харуулгаар, сеанснуудые таhалдалгүйгөөр ба мүнгэн зөөри суглуулгаар hapa бүхэндэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэнэ.

[Ажал]аа сэхээр ба жэшээтэ hайнаар [хүдэл]мэрилдэг киномеханигууд [тэнд]э олошорно. Киномеханигууд [Ку]рихин Голиков, Пожарский ([Ка]банск), Костромикин, Бойченко ([Ба]унта), Олейников (Мухаршэбэр), Банчиков (Ярууна) ба бусад [тог]тоогдоhон графигай ёhoop хүдөө [нютаг]уудта гаража, ажалшадта [hайн] шанартайгаар кино харуулдаг юм. Тэдэниие колхознигууд хүндэтэй айлшад гэжэ угтадаг болонхой.

ВКП(б)-гэй обкомой V пленум хадаа хүдөө нютагуудта hарадаа 2—3-haa үсөөн бэшэ дахин кино табиха гэhэн шиидхэбэри гаргаhан байна. Гэбэшье, энэ шиидхэбэри үшөөл бирагүйгөөр бэелүүлэгдэнэ. Зарим аймагуудай хүдөө нютагуудай хүн зон хэдэн hарын туршада кино харадаггүй байна. Жэшээнь, Байкало-Кударын аймагай «Байкал» колхозой гэшүүд энэ жэлэй түрүүшын хахад соо нэгэшье кино хараагүй. Хэжэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд энэ жэлдэ миил 2—3 дахин кино хараа. Мүн Закаменай аймагай Цакирай, Бурцакирай, Михайловска ба Хужарай сомсельсоведүүдэй колхозуудта нүүдэл кино хаа яа ошодог байба. Илангаяа полевой станууд, тракторна бригаданууд, малажалай фермэнүүд ба гүүртэнүүд дээгүүр ажаллажа байhан колхознигуудта кино муугаар харуулагдана.

Тус аймагуудай арад зоной дунда агитационно ба эмхидхэлэй хүдэлмэри тон хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Кино табихын урда тээ тэрэнэй удхыень кино харагшадта хөөрэжэ үгэдэггүй байна.

Кинофикациин Хэжэнгын, Кяхтын, Байкало-Кударын, Иволгын, Сэлэнгын ба Закаменай аймагуудай таhагуудай хүтэлбэрилэгшэд киномеханигуудайнгаа хүдэлмэриие hулаар хинан шалгадаг, нүүдэл киногой ябаха маршрудай графигшье зохёогоогүй байха юм. Тиимэhээнь зарим киномеханигууд ажалай заршам эбдэдэг ба ажалшадта кино муу шанартайгаар харуулдаг байна. Мүн киномеханигуудай хоорондо социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдээгүй.

Тэрэшэлэн зарим киноустановконууд Главкинопрокатай конторын гэмээр нэгэ картина хэдэн дахин табиха баатай болодог. Заримдаа ажалшадта кино харуулха расписани эбдэгдэнэ. Советскэ шэнэ кинофильмнүүд хүдөөгэй киноустановконуудта ехэ гээгдэлтэйгээр хүрэжэ ошоно. Иимэ ушарнуудые мэдэжэ байбашье, Главкинопрокатай конторо (эрхилэгшэнь нүхэр Иваненко) дутагдалнуудаа усадхахын тула шухала хэмжээ абанагүй.

Киномеханигуудай ба мотористнуудай дунда политическо-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри hайнаар ябуулха шухала. Гэбэшье, кинофикациин Закаменай, Бичурын, Байкало-Кударын аймагуудай таhагууд энэ хүдэлмэриие тон муугаар ябуулна. Киномеханигуудай ба мотористнуудай политическэ бэлэдхэлыень, мэргэжэлыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ёhотой анхарал табигданагүй. Мүн тус таhагууд нютагайнгаа зоной дундаhаа мэргэжэлтэдые бэлэдхэдэггүй байна. Кинофикациин республиканска управлени хүтэлбэрилхы кадрнуудые бэлэдхэлгэдэ ба шэлэн ололгодо багаар анхарал табина гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Заримдаа кинофикациин аймагай таhагай начальнигаар ба кинотеатрнуудай директорнүүдээр мэргэжэлгүй хүнүүд томилогдодог байна. Иимэ хүтэлбэрилэгшэдые хүдэлмэрээ hайнаар эмхидхэжэ шадаагүй дээрэhээнь түргэ түргөөр hэлгэхэ ушарнууд үзэгдэнэ.

Мүн кинофикациин аймагай таhагай хүдэлмэриие зарим аймсоведэй гүйсэдкомууд хинан шалганагүй, хүтэлбэрилнэгүй. Жэшээнь, Закаменай, Заиграйн Сэлэнгын, Бичурын аймсоведүүдэй гүйсэдкомууд хүдөөгэй зондо кино харуулгые hайжаруулха тухай асуудалые 1950—1951 онуудай туршада өөhэдынгөө заседани дээрэ зүбшэн хэлсээгүй. Энэ хадаа тус аймсоведүүдэй гүйсэдкомууд хүдөө нютагай ажалшадта кино харуулгые hайжаруулха хэрэгтэ багаар анхаралаа табяа гэжэ харуулна. Мүн ВКП(б)-гэй зарим айкомуудай агитаци ба пропагандын таhагууд болон ВЛКСМ-эй айкомууд кинофикациин аймагай таhагта өөдтэй туhа үзүүлдэггүй байна.

Хүдөө нютагуудай ажалшадта кино харуулха ябадалдахи эдэ дутагдалнуудые усадхахын тулада кинофикациин республиканска управлени hаяхан кинофикациин аймагай таhагуудай даагшанарай зүблөө үнгэргөө. Тус зүблөөн дээрэ кинофикациин аймагай таhагуудай хүдэлмэридэ байhан дутагдалнууд элирүүлэгдэжэ, саашадаа тэдэниие hайжаруулха зорилгонууд табигдаа. Хүдөөгэй зондо кино харуулгые hайжаруулхын тулада киногой хүдэлмэрилэгшэдэй дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гэhэн шиидхэбэри абтаhан байна. Мүн бусадшье хэмжээ-ябуулганууд хараалагдаа.

Энэнэй урда тээ кинофикациин аймагай таhагууд аймсоведүүдэй гүйсэдкомуудта бэшэ, харин кинофикациин республиканска управленидэ сэхэ мэдэлтэй байгаа. Тиимэhээ зарим аймсоведүүдэй гүйсэдкомууд кинофикациин аймагай таhагуудай хүдэлмэриие hулаар хинан шалгадаг hэн. СССР-эй Верховно Соведэй Президиум кинофикациин районно (аймагай) таhагуудые ажалшадай депутадуудай районно (аймагай) Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй таhаг болгохо тухай Указ hаяхан гаргаа. Энэ хадаа нютагуудай партийна ба советскэ органуудай зүгhөө киносетиие хүтэлбэрилгэ шангадхаха байна.

Хүдөө ажахын шухала кампани — таряа хуряалга эхилэнхэй. Тиимэhээ кинофикациин аймагай таhагууд тусхай график зохёожо, хуряалгада хабаадаhан колхознигуудта ба механизаторнуудта кино түргэ түргэнөөр hайн шанартайгаар харуулжа байха зэргэтэй. Иимэ графигые киномеханик бүхэн нарин нигтаар сахин, тэрэнэй ёhoop хүдэлмэрилхэ уялгатай байна. Мүн хүдөөгэй тосхонуудта ажаhуудаг колхознигуудта, холын фермэнүүдэй ба гүүртэнүүдэй малшадта, модо бэлэдхэлгын участогуудай хүдэлмэришэдтэ хододоо кино харуулжа байха хэрэгтэй.

Киногой хүдэлмэрилэгшэ бүхэн Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, hapa бүхэнэйнгөө түсэбые үлүүлэн дүүргэхын тула тэмсэхэ зэргэтэй. Тиигэжэ 1951 оной гүрэнэй түсэбые болзорhоонь урда дүүргэлгэ хадаа киногой хүдэлмэрилэгшэдэй хүндэтэ зорилго болоно.

СССР-эй Министрнүүдэй Совет «Киногой олзо доходые дээшэлүүлхэ тухай» тусхай тогтоол гаргаhан байна. Энэ жэлдэ киноhоо олзо доход оруулгые нилээд ехээр дээшэлүүлхэ ба саашанхи 2—3 жэлэй турша соо 2—3 дахин ехэ болгохо гэhэн зорилго киногой хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй урда табигданхай. Энэ зорилгые бэелүүлхын тула киносетиие улам хүгжөөжэ, хүдэлмэриинь бүри hайжаруулха хэрэгтэй. Хүдөөгэй арад зоной дунда советскэ уранhайханай, документальна ба научно-популярна фильмнүүдые үргэнөөр пропагандалга угаа ехэ удхашанартай. Тиихын тулада кинофильмнүүдэй удхыень ажалшадта hайтар ойлгуулжа үгэхэ ёhотой. Энэ хэрэгтэ хүдөөгэй эдэбхитэдые, интеллигенциие олоор хабаадуулха хэрэгтэй.

Мүн хүдөөгэй клубуудай гэр байрые hайнаар заhабарилжа, үбэлэй үедэ хүдэлмэрилгэдэ бэлэдхэхэ, тэдэниие мебелеэр hайтар хангаха шухала. Энэ хүдэлмэриие hайн шанартайгаар саг болзор соонь дүүргээд байгаа хадаа үбэлдөө ажалшадта кино хододоо hайнаар харуулха арга боломжотой болохо байнабди. Тиимэhээнь энэ хүдэлмэридэ олониитые үргэнөөр хабаадуулха хэрэгтэй байна.

Манай республикын киногой хүдэлмэрилэгшэд эдэ зорилгонуудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ гүйсэд арга боломжотой. Кинофикациин аймагай таhагууд партийна ба советскэ органуудай үдэр бүриин халуун туhаламжын ашаар хүдөөгэй арад зондо кино харуулгые эрид hайжаруулха зэргэтэй.

Ф. Можаров, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи кинофикациин хэрэгые эрхилхэ Управлениин начальник.

Редакцида ерэдэг шүлэгүүд тухай

«Бурят-Монголой үнэн» газетын редакцида залуушуулай бэшэһэн шүлэгүүд нилээд олоор орожо байдаг. Тиимэ шүлэгүүд элдэб темэнүүд дээрэ бэшэгдэнэ. Зохёолшодой олонхинь хүдөө нютагуудта боложо байгаа ехэ хубилалтанууд тухай, ажалшадай зол жаргал ба тэдэнэй габьяата ажал тухай бэшэнэ.

Манай бүхы арадуудые гэрэлтэ һайхан коммунизм тээшэ хүтэлбэрилэгшэ коммунистическэ партияа, агууехэ Сталин багшаяа залуушуул өөһэдынгөө шүлэгүүд соо үнэн зүрхэнһөө магтана. Гүнзэгы удхатай, хурса үгэтэй ба формо һайнтай уранһайханай зохёолнуудые бэшэхэ гэжэ тэдэнэй эрмэлзэлгые шүлэгүүдһээнь харанабди. Залуушуулай бэшэһэн шүлэгүүдэй темэнь нилээд баяжахаһаа гадна, тэдэнэр творческо талаараа улам ургажа байна гэжэ шүлэгүүдынь гэршэлнэ. Залуу бэшэгшэдэй тоо үдэр ерэхэ бүри олошорно. Эдэ бүгэдэ хадаа ехэ һайшаалтай ябадал гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Мүн һүүлэй үедэ залуу бэшэгшэд эб найрамдалай түлөө дэлхэйн арадуудай хэжэ байһан тэмсэл тухай шүлэгүүдые найруулна. Тус темэ дээрэ Ч. Намжилов «Кореянка тухай баллада», Н. Цынгуев «Поль Робсондо» гэһэн гүнзэгы удхатай шүлэгүүдые бэшэһэн байна. Эдэ шүлэгүүдынь манай газетэдэ толилогдоо һэн.

Залуу бэшэгшэ Н. Дамдинов шүлэг зохёожо эхилһээр һаяхай юм. Гэбэшье, тэрэнэй хэдэн шүлэгүүдынь манай газетэдэ толилогдонхой. Мүн «Баярта үдэр» гэжэ поэмэнь манай газетэдэ ба «Байкал» альманахта толилогдоо.

Коммунизмын агууехэ барилганиуудта зорюулһан шүлэгүүдые залуушуул олоор эльгээнэ. Д. Цымбеев (Закамен) «Коммунизмын агууехэ барилганиуудта» гэһэн шүлэг соогоо:

> Элбэг баян
> барилгын модо
> шэрэнэ гээшэ,
> Коммунизмын агууехэ барилганууд тээшэ

гэжэ бэшэнэ. Бурят-Монголһоомнай модо тээгээд Байкалһаа баруулжаа шэглэн поезднуудай ошодог тухай тэрэ иигэжэ бэшэнэ.

Р. Эрдынеев (Курумкан) хэдэн шүлэгүүдые редакцида эльгээгээ. Шүлэгүүдынь формоороо, хэмжүүр сохидолоороо хэдэн дутагдалтайшье һаа, удха найруулгынгаа талаар хурса ба һонороор дуулдана. Жэшээнь, «Малша басаганай зориг» гэһэн шүлэгынь тусгаар сюжедтэй. Тэрээн соогоо:

> Коммунизмда хүрэхээ батаар
> этигэжэ
> Хүдэлмэри дээрээ мүрысэн
> ябанад

гэжэ бэшэнэ. «Павел Морозов» гэһэн шүлэгынь багаханшье һаа, удхынгаа талаар хурсаар бэшэгдэнхэй:

> Улаан тугууд даллана,
> Урагшамнай илалтада уряална.
> Сталинска үеын пионер
> Павел Морозов мантаяа

гэһэн купледээр тус шүлэгөө түгэсхэнэ. Тэрэшэлэн Ц. Дандаров (Яруна), Ц. Рыгзенов (Хэжэнгэ), Д. Цыдыпова (Кудара) ба бусад гүнзэгы удхатай шүлэгүүдые бэшэнэ.

Гэхэ зуура, зарим залуушуул шүлэгүүдтээ һайн темэнүүдые олобошье, ехэнхидээ тон яаража, үгын толгой холбожорхёод, шүлэг болоо гээд редакцида эльгээдэг байна.

Залуу уранзохёолшо Арсалан Жамбалон (Агын Бурят-Монголой национальна округ) һаяхан Москва тухай шэнэ циклһээ шүлэгүүдые редакцида эльгээгээ. Нүхэр Жамбалон хүүгэдтэ зорюулан хоёр ном хэблүүлһэн ба бусадта орходоо үнинэй бэшэжэ эхилһэн хүн юм. Гэбэшье, тэрэнэй эльгээһэн шүлэгүүдэй һула удхатай байһанинь гэмшэлтэй. «Манай омогорхол» гэһэн шүлэг соогоо тэрэ иигэжэ бэшэнэ:

> «Свердловскэ талмай» гэһэн
> Станцида жэшээнь орохош,
> Хаана ошохыешни стрелкэ
> Харуулжа шамда үгэхэ.
> Гэшхүүр-эскалатор дээрэнь
> Гэшхээд ярангүй зогсохош.
> Электропоезддо һуухаш
> Эндэһээ саашаа ябахаш.

Эдэ купледүүд хадаа хүндэ үни мэдээжэ болоһон юумэн тухай дабтана. Гоё һайхан метрошье хараагүй хүнэй омсгорхон баясамаар шүлэг зохёохын орондо, иимэ мохоо молхёор бэшэхэдэнь хэншье һонирхохогүй байна. «Ленинэй мавзолей», «Улаан талмай», «Эрдэмэй ордон» гэһэн шүлэгүүдынь мүн лэ иимэрхүүгээр бэшэгдэнхэй.

Б. Жамбалов (Илькын мехкадрнуудые бэлэдхэхэ республиканска һургуули) «Ашаар» гэһэн шүлэг соогоо «хаанта засагай үедэ хүнэй эрхэгүй, дуугүй, хэтэдээ бэшэггүй һохор» байһые дахин дахин дабтана. Шэнэ оньһото машина, техникэ шудалжа ябаһан нүхэд тухайгаа, тэдэнэй эрмэлзэлгэ, һанал бодол тухай нүхэр Жамбалов шүлэг бэшэхээ яанаб.

Залуу бэшэгшэ Ц. Чимитов (Хэжэнгэ) нэгэ дуу эльгээгээ. Нүхэр Чимитов өөрынгөө түрүүшын хоёр мүр соо хада уула, уляаһан хасуури тухай хэлээд, удаадахи хоёр мүр соогоо:

> Ухаахан зүрхэнэйм булгилаашье
> һаа
> Ушарһан мартан байнагүй даа,
> —гээд дүүргэнэ.

Залуу автор энэ дуу бэшэхэдээ урдань оло дахин бэшэгдэһэн бэлэхэн арга хэрэглэнэ.

Павел Минжчев (Улан-Удэ) нилээд олон шүлэгүүдые бэшээ юм. Энэ нүхэр элдэб олон темэдэ бэшэдэг байбашье, ехэнхидээ шүлэг бүхэнөөрөө Х. Намсараев, Ц. Галсанов ба бусадай шүлэгүүдые дан ехээр һажаалгана. «Луговод» гэжэ шүлэгөө үндэр наһатай луговодто зорюулха зуураа, колхозойнгоо адуу малда үбһэ тэжээл элбэгээр ургуулхые тэрэнэй эрмэлзэдэгынь харуулнагүй. Ж. Ворбонов (Курумкан) «Үбэлэй үглөө» гэжэ шүлэг соогоо:

> Уршаг үбэлэй үглөө
> Урдаһаам зэбүүгээр амилжа,
> Уурлана уладые
> тэмсыт
> бодыг тэнсэлгүйхэн
> хүйтэн лэ —

гэжэ ямаршье удхагүйгөөр, ойлгогдохогүйгөөр бэшэнэ. Саашань уншахада ондоошье купледүүдынь иимэл янзаар бэшэгдэнхэй.

Манай газетын редакцида үдэрһөө үдэртэ олоороо ородог шүлэгүүдтэ бултандань энэ багахан статья соо шэнжэлэл хэхэ бэрхэтэй байна. Гэбэшье, залуушуулай эльгээдэг олохон шүлэгүүд найруулгынгаа талаар дутагдалнуудтай байдаг.

Залуу бэшэгшэд литературын теори гүнзэгыгөөр шудалаагүй дээрэһээ дутагдалнуудые хэнэ. Ямаршье зохёол бэшэхынгээ урда тээ юун тухай, хайшан гэжэ бэшэхэ тухайгаа һайнаар бодожо үзэхэ хэрэгтэй. Мүн зарим эхилэн бэшэжэ байгшад ба залуу бэшэгшэд уранһайханай номуудые багаар уншадаг, арадайнгаа аман зохёолой баялигтай һайнаар танилсадаггүй дээрэһээ дутагдалнуудые хэнэ. Тэдэнэр мэргэжэл шадабаряа ба идейно-политическэ бэлэдхэлээ саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ зэргэтэй.

Уранзохёол бэшэхэ гээшэ харюусалгатай ба хүндэтэй хэрэг гэжэ һайса ойлгохо шухала. Бурят-Монголой үнинэй поэдүүдэй зохёолнуудтай танилсаха ба тэдэнэй бэшэдэг дүй дүршэлые шудалха гээшэ залуушуулда ехэ туһатай байха байна.

Ц. Цыремпилов.

Продавецүүдэй мүрысөөн

Хоринэ аймагай аймпотребсоюзэй Арыа сельпо (түрүүлэгшэнь нүхэр М Дубинин) аймаг соогоо түрүү сельподо тоологдодог юм. Тус сельпогой продавецүүд нүхэд Г. Д. Дондоков, Р. Х. Дылгырова гэгшэд нүүдэл наймаа эрхилжэ, нийтын малда тэжээлэй база байгуулагшадта элдэб шухала эд бараа худалдана.

Мүн мүнөө таряа хуряалгада ябажа байгаа колхознигуудые эрхим һайн эд бараагаар хангаха зорилго урдаа табяад байна. Эдэ нүхэд һара бүриингөө эд бараанай эрьесын түсэбые 120—130 процент хүрэтэр дүүргэдэг байха юм.

Сельпогой түрүүлэгшэ нүхэр М. Дубинин Калининай нэрэмжэтэ ба «Победа» колхозуудай колхознигуудай дунда нүүдэл наймаа эмхидхэнэ. Сельпогой хүдэлмэрилэгшэдэй дунда Октябриин урда тээхи мүрысөөн дэлгэрэнхэй. Социалистическэ мүрысөөндэ орогшод лээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаад, тэрэнээ амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

Эд бараанай эрьесын түсэбые Октябрьска социалистическэ революциин 34 жэлэй ой хүрэтэр дүүргэхын түлөө тэдэнэр тэмсэжэ эхилээ.

Г. Дондоков.

СОВЕТСКО-РУМЫНСКА ЭКОНОМИЧЕСКА ХАРИЛСААНУУД ТУШАА

Москвада хани барисаата харилсан ойлгосолгын оршон байдалда Румынска Арадай Республикын Правительственна Делегацитай хэгдэһэн хэлсээнүүдэй ашаар, промышленна түхеэрэлгэ эльгээхэ тухай ба Румынида техническэ туһаламжа үзүүлхэ тухай, мүн СССР-эй ба Румынскэ Арадай Республикын хоорондо эд товарай эрьесые саашадань хүгжөөхэ тухай удаан бэлзорой хэлсээн энэ оной августын 24-дэ баталагдаа.

Хоорондохи худалдаа наймаагаа саашадань хүгжөөхые эрмэлзэн, Таланууд хадаа 1952—1955 онуудта хоорондын эд товарай эрьесые нилээд ехэ болгохо тухай хэлсэбэ.

Энэ үе соо эд товарай эрьесэ 1948—1951 онуудта байһан жэлэй дунда жэшээнэй эд товарай эрьесые 50 процентээр үлүүлхэ байна.

Энэ оной августын 27-до гадаадын худалдаа наймаанай Министр г-н Ж. Бырлэдяну түрүүтэй Румынска Арадай Республикын Правительственна Делегаци Москваһаа мордобо.

(ТАСС).

САН-ФРАНЦИСКОДАХИ КОНФЕРЕНЦИДЭ ХАБААДАХА СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ ДЕЛЕГАЦИ НЬЮ-ЙОРК ЕРЭЭ

НЬЮ-ЙОРК, августын 27. (ТАСС). Сан-францискодахи конференцидэ хабаадаха Советскэ Союзай делегаци «Куйн Элизабет» пароходоор мүнөөдэр Нью-Йорк ерээ. Делегациин толгойлогшо Громыко хэблэлэй түлөөлэгшэдтэ иимэ мэдүүлгэ хэбэ:

«Тон шухала асуудал — Японитой баталха эбэй договор харалгада хабаадахын тулада советскэ делегаци Сан-Францискодахи конференцидэ ошожо ябана.

Советскэ правительствын мэдүүлһэнэй ёһоор, СССР-эй делегаци хадаа Японитой баталха эбэй договор тушаа өөрынгөө дурадхалнуудые табиха байна. Конференци дээрэ эдэ дурадхалнууд хэлэгдэхэ юм. Япониин ба бусад оронуудай хоорондо нормальна харилсаануудые тогтоохо үндэһэ һуури байгуулха, тиин Дальна Восток дээрэ бата бэхи эб найрамдалай үндэһэ табиха эбэй договорые Японитой баталха гэжэ үнэхөөр хүсэһэн бүхы хүнүүд, илангаяа японско агрессиһээ тон ехээр хохидол үзэһэн хүнүүд эдэ дурадхалнуудые дэмжэхэ байха гэжэ найданабди».

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ПАКТЫН ТҮЛӨӨ!

АНГЛИ

ЛОНДОН. Солфордын (Ланкашир) 69 наһатай хүгшэн Этель Барри гэгшэ агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада 1.143 хүнөөр гар табюулаа гэжэ «Дейли Уоркер» газетэ мэдээсэнэ.

ФРАНЦИ

ПАРИЖ. Агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада Франци дотор мүнөө үедэ 7 миллион хүн гар табяа гэжэ «Юманите» газетэ мэдээсэнэ. Гар табилга үргэлжэлһөөр.

СИРИ

ДАМАСК. Сирийскэ арад эб найрамдалай түлөө, агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулхын түлөө тэмсэлээ шангалхана. Эб найрамдалай тала баригшадай Сирийскэ комитедэй мэдээнүүдэй ёһоор, Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Хандалгада Сири дотор гар табигшадай тоо 149 мянган хүн болоо.

„Эб найрамдалай түлөө американецуудай поход" гэжэ организациин хэһэн мэдүүлгэ

НЬЮ-ЙОРК, августын 27. (ТАСС). «Эб найрамдалай түлөө американецуудай поход» гэжэ организациин хүтэлбэрилэгшэд хэблэлдэ толилхын тулада мэдүүлгэ дамжуулан үгэбэ. тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: «Бүгэдэ хүнүүдэй хүсэжэ байгаа зорилгодо, Корейдэхи эб найрамдалда хэлсээнүүдэй асархын тула, мүнөө ямаршье һаад түбэггүйгөөр, дайнда эсэс табиха хэрэгтэй».

«Эб найрамдалай түлөө американецуудай поход» гэжэ организаци болбол «буудалдаа мүнөө зогсоохын» түлөө түсхай кампани соносхобо.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, августын 28. (ТАСС). Арадай армиин частьнууд Хитадай һайндуратантай нигта хани харилсаатай ябажа, фронтын зарим участогууд дээрэ дайсанай добтолгонуудые гэдэргэнь сохижо үргэлжэлөө гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мэдээсэбэ.

ПХЕНЬЯН, августын 29. (ТАСС). Арадай армиин частьнууд Хитадай арадай һайндуратантай нигта хани харилсаатай ябажа, фронтын элдэб участогууд дээрэ дайсанай добтолгонуудые гэдэргэнь сохёо гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мэдээсэбэ.

Риджуэйдэ Ким Ир Сенэй ба Пын Дэ-хуэйн үгэһэн харюу

ПЕКИН, августын 27. (ТАСС). Корейскэ Арадай армиин Верховно командалагша генерал Ким Ир Сен ба Хитадай арадай һайндуратанай командалагша Пын Дэхуэй генерал Риджуэйн августын 25-най бэшэгтэ харюу эльгээбэ.

Августын 22-ой һүни Кэсоной нейтральна зонодо хуули бусаар нэбтэрэн ороод, корейскэ Арадай армиин ба Хитадай арадай һайндуратанай делегациин резиденциие американска самолёдой зорюута бомбодоһон ба буудаһан провокационно актые өөрынгөө бэшэг соо Риджуэй буруушаагаагүй байхаһаа гадна, энэ асуудалые нарин һайнаар ба ехэ харюусалгатайгаар шиидхэхэ ябадалһаа үндэһэгүйгөөр арсана.

Харюу соогоо, генерал Ким Ир Сен ба Пын Дэ-хуэй хадаа генерал Риджуэйн бэшэгынь үндэһэ баримтагүй ба хоротойгоор хардаһан ябадал мүн гэжэ сэгнэнэ.

Ким Ир Сенэй ба Пын Дэ-хуэйн харюугай түгэсхэлдэ иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Провокациин энэ ехэхэн актда тон харюусалгатайгаар ба анхаралтайгаар хандахыетнай бидэнэр энээгээр дахин дурадханабди. Тиигээ һаа, зүб ба сэхэ хэлсээ баталха зорилгоор хэлсээнүүдые үргэлжэлүүлхэ ябадал хангагдажа болохо байна, гэхэтэй хамта августын 22-то, манай делегациин резиденцидэ дүтэ байһан районие танай самолёдой бомбодоһон ба буудаһан инцидентые манай холбооной офицернүүдтэй хамтадаа дахин мүрдэхын тулада Кэсон ерэхыень өөрынгөө холбооной офицернүүдтэ захирхыетнай эринэбди, энэ хадаа манай протестын үнэн зүб байһые дахинаа бүрин харуулха байна.

Инцидентын үнэн байдалтай танилсаха арга боломжые бүхы дэлхэйн хүнүүдтэ олгохын тулада, бидэнэр хадаа хоёр талын абалсаһан посланинуудай бүрин текстнүүдые манай талын жэшээгээр толилхые, мүн тэдэниие бүрин толилхо зүбшөөл танай информационно агентствонуудта ба хэблэлдэ хаа хаанагүй үгтэхые эринэбди».

Демократическа залуушуулай Бүхэдэлхэйн федерациин Соведэй протест

БЕРЛИН, августын 27. (ТАСС). Демократическа залуушуулай Бүхэдэлхэйн федерациин Совет болбол залуушуулай ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн фестивальда хабаадагшадта эсэргүү хэһээлгэ мүрдэлгын хэмжээнүүдые абахаар һэдэжэ, США-гэй, Англиин ба Финляндиин зонхилхы нюурнуудай зүгһөө хэһэн антидемократическа бүдүүлиг актнуудта эсэргүү протест мэдүүлбэ.

ВФДМ-эй Совет антидемократическа эдэ хэмжээнүүдые эридээр буруушаана гэжэ протест соонь хэлэгдэнэ. Фестивальда хабаадагшад тушаа хэһээлтэ мүрдэлгэ хэһэн ябадалда эсэргүү протестые США-гэй, Англиин ба Финляндиин правительствонуудта эльгээхыень ВФДМ-эй секретариадта Совет даалгаһан байна.

Сан-Францискодахи конференцидэ хабаадахаяа Инди арсана

ДЕЛИ, августын 27. (ТАСС). Индийскэ правительство Японитой баталха эбэй договорой американска проектдэ гар табихагүй ба Сан-Францискодахи конференцидэ хабаадахагүй гэжэ премьер-министр Неру индийскэ парламентын мүнөөдэрэй заседани дээрэ мэдүүлбэ, ушарынь эбэй договор тушаа Индиин гол дурадхалнуудай нэгэниинишье США-гэй правительствын анхаралда абтаагүй байна.

Мартин Андерсен Нексе Германска Демократическа Республикада нүүжэ ерээ

БЕРЛИН, августын 28. (ТАСС). АДН агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, бүхэдэлхэйн алдарта датска уранзохёолшо Мартин Андерсен Нексе бүлэнэртээ хамта мүнөөдэр Варнемюнде ерэбэ. Тэрэ хадаа Германска Демократическа Республикада нүүжэ ерэхэ ба Дрезденэй дэргэдэхи Радебейлдэ ажаһуухые шиидэһэн байна.

Индийскэ парламентда Неру үгэ хэлэбэ

ДЕЛИ, августын 27. (ТАСС). Делийскэ радиогой дамжуулһанай ёһоор, Индиин премьер-министр Неру хадаа американска правительствын дурадхаһан, Японитой баталха эбэй договорто гар табихагүй ба Сан-Францискодахи конференцидэ хабаадахагүй гэжэ Индиин шиидэһэн тухай мүнөөдэр парламентда официальна мэдээсэбэ.

Эбэй договорой мүнөөнэй проектдэ гар табижа болохогүй гэжэ Индиин ямар ушарһаа тоолоһон тухай Неру тодорхойгоор тайлбарилан хэлээ.

Эбэй договорой мүнөөнэй проектые Индиин буруушааһан ябадалынь гол түлэб иимэ гэбэл:

Япони хадаа Рюкю ба Бонин аралнууд дээрэ өөрынгөө суверенитет һэргээн байгуулха гэжэ хүсэһэниинь тон зүйтэй байна. Гэбэшье, эбэй договорой энэ проектын ёһоор, элэ аралнуудые США харгалзаха болоно, тэрэ хүрэтэр тус аралнуудые хуули гаргалгын ба захиргаанай талаар хинаха байна. Иимэ шиидхэбэри Японийн олонхи зоной зэбүүрхэл үүсхэхэ ба Дальна Восток дээрэ ерээдүйдэ боложо магадгүй арсалдаануудай ба конфликтнуудай эшэ үндэһэниинь болохо байна.

Тайван аралые Хитадта бусааха хэрэгтэй. Бусааха саг ба арга тухай тус тустань хэлсэжэ болохо. Уласхоорондын урдын хэлсээнүүдэй байбашье, энэ асуудал шиидхэнгүй орхихо гээшэ буруу ба ашаггүй гэжэ Инди бодоно.

Курильска аралнууд ба Урда Сахалиниие мэдэлдээ байлгаха Советскэ Союзай арсалтагүй эрхые индийскэ правительство мэдэрнэ.

«Хани барисаата гүрэнүүдтэй хамгаалгын хэлсээнүүдые» Япониин батлахые индийскэ правительство буруушаахагүй. Гэбэшье, бодото суверенно японско правительство лэ тиимэ хэлсээнүүдые баталжа шадаха байна. Японидо эзэмдэлгын сэрэгүүдые байлгаха гэжэ договорой проектын хараалһан баримта хадаа Япони бүрин суверенно наца боложо шадахагүй юм байна гэжэ тухайлха арга олгоно.

Эдэ арсалдаануудые тайлбарилха зуураа, премьер-министр хадаа эдээндэ США-гэй правительствын анхаралые Инди хандуулаа гэжэ зааба. Гэбэшье Индиин гол дурадхалнуудай нэгэниишье абтаагүй, тиимэһээ Инди хадаа иимэ договор баталалгада хабаадажа шадахагүй гэжэ Индиин правительство США-гэй правительстводо мэдээсэһэн байна.

Хо Хон наһа бараба

ПХЕНЬЯН, августын 27. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын арадай Верховно суглаанай түрүүлэгшэ, Кореягын Ажалай партиин Центральна Комитедэй Политбюрогой гэшүүн, Кореягын Эсэгэ ороной Демократическа Еднинэ Фронтын Центральна Комитедэй түрүүлэгшэдэй нэгэн, Ким Ир Сенэй нэрэмжэтэ университедэй ректор Хо Хоной наһа бараһан тухай эсэгэ ороной Демократическа Еднинэ Фронт мэдээсэһэ гэжэ пхеньянска радио дамжуулба.

ЭРТЭ УРДЫН ПАМЯТНИГ... ШЭНЖЭЛЭЛГЭ

БМАССР-эй культурын ... шэнжэлэлгын институдай ар... гическа экспедици Ста... шангай лауреат нүхэр Оклад... вай хүтэлбэри доро Ту... Иволгын, Мухаршэбэрэй ... гуудта ба Усть-Ордын бурят... голой национальна округто ... жэлдэ шэнжэлэлгын ехэхэн ... мэри хээ.

Тус экспедици Забай... Ошурково тосхондо эртэ ур... гай шулуун зэбсэгтэ үеын ... дэй байһан газар түрүүш... олобо. Эндэ шулуун зэбсэг... хамта малай яһанууд ... Энэнь тэрэ үеын дэлхэйн ... лиие ба Забайкалиин хүн... бии болоһон сагые элеэр ... хойлхо байна.

Түнхэндэ Мүнхэ-уула гэжэ... дада, Мондо тосхон шадар... урдын бурят зоной хүдөөлэ... газар олдожо шэнжэлэгдэ... могилада баян эхэнэр хүн... дэһэн байба. Яһаар гоё... бүүргэтэй эмээл тэрээнэй ... үзүүртэ табяатай байгаа. ... гоёолтонуудынь яһан хада... хадагданхай байба. Тэрэ эх... убсүүндэнь һиилүүртэй брон... бэһэлүүр дээрэнь шудхамал ... зо гэрэл табяатай, торгон ... һа үмдэхүүлэгдэнхэй байһан... ба.

Тэндэхи ондоо могилануу... хуһан гэртэй номо гололину... гаар табигдаһан сэрэгшэдэй ... ангуушадай хүүрнүүд олдобо... тиимэ малталга «Аршанда» ... шог хэгдээ.

Эдэ бүгэдэ—үнэтэ зүйлнүүд... Юуб гэхэдэ, XV—XVI зуун ... үедэхи бурят зон тушаа бэ... һэн ямаршье зүйлнүүд үгы ... Тэрэ үеын бурядай культур... ажабайдал тухай харуулһа... рүүшын бодото юумэнүүдые ... жэлэгшэд олобо гээшэ.

Тус экспедици Мухаршэ... аймагтахи эртэ урдын памят... дые малтажа үзэлгөөр мүнө... лэйнгээ хүдэлмэриие дүүргэх... хараална.

Газар сооһоо малтагдажа... таһан материалнууд хиз... шэнжэлхэ республиканска му... Иволгадахи гуннска городой... риһаа олдоһон материалну... хамта табигдаха юм.

Д. Ба...

Хүүгэдэй базар

Улан-Удэ городой Револ... талмай дээрэ августын 26-най ... хүн зон, илангаяа хүүгэд ехэ... ерэжэ байба. Тэдэнэр энэ ... нээгдэһэн хүүгэдэй базарта ... маалагдаһан юумэнүүдые аб...

Горпромторгын ба Бурк... гын палатканиуудта хүүгэдэй... хубсаһан, нааданхай ехэ ... Книготоргын киоскдо учеб... элдэб литература, һуралсал... рэгсэлнүүд элбэгээр худалда...

Тус базарай нээгдэһэн ... шын үдэр худалдаа най... организацинууд 90 мянган т... гэй эд товар худалдаа.

Базарай нээглэһэн талмай ...ород драмын театрын арт... кукольна зүжэг харуулжа, ... дые һонирхуулаа.

Хүүгэдэй базар сентябрин ... ой үдэр хүрэтэр үргэлжэлхэ...

И. Гросс...

Харюусалгата редак... орлогшо Ц. Б. БУ...

МҮНӨӨДЭР КИНО... ТЕАТРНУУДТА

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта — ... хайн зарлигаар» (12, 14 ча...), «Петер» (16, 18, 20, 22, 23 ... минутаһаа).

«ЭРДЭМ» кинотеатрта — «... Грантын хүүгэд» (11, 13 час...), «Спортивна нэрэ хүндэ» (15, ..., 21 часуудһаа), «Хабар мүльһэн...» (23 часһаа).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 28. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем — 8-94. Для междугородных переговоров — 18.

Н—03671. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000